

1. סיעת יש עתיד

2. סיעת המחנה הממלכתי

3. סיעת ישראל ביתנו

4. סיעת העבודה

באמצעות גזית-בקל, עורכי דין
מרר' הארבעה 30, תל-אביב
דוא"ל: office@gbc-law.co.il
טל' 03-6733331; פקס' 03-6733338

ובאמצעות עו"ד ערן מרינברג
מרר' יגאל אלון 96, תל-אביב
דוא"ל: emarinberg@bgalaw.co.il
טל' 03-5111111; פקס' 03-6246000

ובאמצעות עו"ד איתן הברמן
מרר' בר כוכבא 23, בני ברק
טל' 03-05662808; פקס' 03-5662801

ובאמצעות עו"ד עומרי שגב
משד' שאול המלך 8, תל-אביב
דוא"ל: omri@yselaw.com
טל' 074-775-9600; פקס' 074-775-9602

העותרות;

- נ ג ד -

1. ראש ממשלת ישראל, מר בנימין נתניהו

2. ממשלת ישראל

3. היועצת המשפטית לממשלה

4. ראש שירות הבטחון הכללי, מר רונן בר

באמצעות פרקליטות המדינה
מרר' צלאח א-דין 31, ירושלים
טל' 073-3925666; פקס' 02-6467006

המשיבים;

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה לקביעת דיון דחוף בעתירה

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי המופנית נגד המשיבים, לבוא וליתן טעם מדוע לא תבוטל החלטת המשיב 1 ("ראש הממשלה") ליזום את פיטוריו של המשיב 3, ראש שירות הבטחון הכללי ("ראש השב"כ") נוכח העובדה, כי מדובר בהחלטה מינהלית שהתקבלה בניגוד עניינים חריף בו נתון ראש הממשלה, ללא קיום חובת ההיוועצות, וכאשר כל הנתונים העומדים לפנינו מצביעים כי ההחלטה התקבלה על בסיס שיקולים זרים, הקשורים בחקירות שב"כ בעניין עובדי לשכת ראש הממשלה, כמו-גם בעמדת שב"כ שפורסמה לאחרונה לפיה לדרג המדיני אחריות לאסון השבעה באוקטובר;

ועוד: מדוע לא תבוטל החלטת הממשלה לאשר את החלטתו של ראש הממשלה לפטר את ראש השב"כ, החלטה שהתקבלה כלאחר יד, לאחר שראש הממשלה כבר הודיע אודותיה, כאשר זו התקבלה בדיון שנערך ללא כל תשתית עובדתית, מבלי שלראש השב"כ ניתנת אפשרות ממשית להתייחס לטענות קונקרטיות, ומבלי שניתן משקל לעובדה כי הליך הפיטורין ניזום על-ידי ראש ממשלה שמקורביו נבדקים על-ידי שב"כ, ושאל הכריז כי חקירה זו נועדה כביכול לסכל את פיטוריו של ראש השב"כ;

כמו-כן, מוגשת בקשה לקביעת דיון דחוף בעתירה, על מנת למנוע מצב בו פיטורי ראש השב"כ שנקבעו כבר ליום 10.4.2025 (וייתכן שאף קודם לכך) ייכנסו לתוקף, ועל מנת לסכל את האפשרות להתערבות פסולה בעבודת השב"כ, ולמנוע מצב של מעשה עשוי ונזק בלתי הפיך.

א. מבוא

1. לא ניתן להפריז במשמעות הדרמטית של העניין העומד בפנינו על שלטון החוק: ראש הממשלה, אשר כשלעצמו הוא נאשם בפלילים, החליט ליזום הליך פיטורין של ראש השב"כ - ראש רשות חשאית בעלת סמכויות חקירה, עיכוב ובילוש; העומד בראשות ארגון המופקד מכוח חוק שירות הבטחון הכללי, תשס"ב - 2002, על סדרי המשטר הדמוקרטי ומוסדותיו, מפני איומי חתרנות, ריגול וחשיפת סודות מדינה; ומופקד על שמירה וקידום של אינטרסים ממלכתיים חיוניים אחרים לביטחון הלאומי של המדינה - זאת בעת שאנשי אמונו של ראש הממשלה נחקרים בשל פעולות שהשב"כ מופקד על סיכולן.
2. על-אף האמור לעיל, ראש הממשלה יזם את פיטורי ראש השב"כ במהלך חסר תקדים, שלא נעשה כמותו מאז קום המדינה, ועל-אף המצב הבטחוני והמדיני יוצא הדופן - בעיצומה של מלחמה, ובעיצומו של ניסיון לקדם עסקה לשחרור חטופים הכלואים במנהרות עזה - ומבלי שראש הממשלה נועץ אפילו לפני כן עם המשיבה 2 ("היועצת המשפטית לממשלה"), אשר המהלך מקודם בניגוד לעמדתה.
3. היוזמה הבהולה לקידום פיטורי ראש השב"כ - דווקא בעת הזו, בימי לחימה - נעשה כאמור בניגוד עניינים חריף של ראש הממשלה, וכאשר שירות הבטחון הכללי חוקר בימים אלה את אנשי אמונו של ראש הממשלה, המלווים אותו שנים, והבקיאים בכל תג ותג בחייו, בחשד שקיבלו כסף מגורמים הקשורים במישרין ופועלים עבור מדינת אויב - מדינת קטאר - אותה מדינה שמימנה את ארגון הטרור חמאס שהשית על מדינת ישראל והעם היהודי את האסון הגדול ביותר מאז השואה.
4. יתר על כן, מהלך ייזום הפיטורין נעשה רק לאחר שתחקיר שב"כ על הרקע לאסון השבעה באוקטובר הצביע במובהק על אחריות הדרג המדיני לאסון, בין היתר על רקע ההחלטות שהתקבלו במהלך שנות כהונתו של ראש הממשלה בקשר עם מימון ארגון הטרור. הגם שמדובר באחריות מובנת מאליה לכל בר-בי-רב, הדברים מקבלים משנה תוקף עת ראש הממשלה, המסרב להכיר באחריות אישית כלשהי, ואף פועל - ואין הדבר סוד - לסכל הקמת ועדת חקירה ממלכתית, כאשר ממשלת ישראל כולה מעכבת בגלוי וביוזעין כל מהלך שיש בו כדי לבדוק את אחריותה לקרות האסון.
5. אכן, זה הוא רגע קשה ודרמטי בתולדות מדינת ישראל, ואסור להקל ראש בסכנה המרחפת מעל ראשינו: ראש ממשלה פועל לקידום אינטרס אישי, מפקיר את בטחון ישראל, רק מאחר שראש השב"כ ממלא את תפקידו החוקי. ראש ממשלה נוהג בראש שירות הבטחון הכללי משל מדובר ב"משרת אמון אישית" הנדרש לפעול למימוש מאווייו האישיים של ראש הממשלה, ואם לא יעשה כן - יפוט. כפי שנפרט להלן, ראש השב"כ הבהיר בעצמו, במכתב שכתב, כי זה הוא הרקע לניסיון לפטר.

מדובר בניצול מובהק לרעה של סמכות שלטונית, ובנסיבות המצביעות באופן מובהק על העובדה כי השיקולים העומדים ביסוד ההחלטה הם שיקולים זרים ופסולים, הניצבים בסתירה מובהקת לעקרונות המנחים את עבודת שירות הבטחון הכללי בהתאם לחוק.

6. ודוק: ראש הממשלה הבהיר ברחל בתך הקטנה, כי הוא יזם את הליך הפיטורין בשל "חוסר אמון" בראש השב"כ. אלא ש"חוסר האמון" לא נוצר לאחר אסון השבעה באוקטובר; וראש הממשלה לא יזם את פיטורי ראש השב"כ בסמוך לאחר האסון. להבדיל, ראש הממשלה גם לא המתין לתום המלחמה ולשחרור החטופים על מנת ליזום את פיטורי ראש השב"כ. למעלה מכך, ראש הממשלה יזם את פיטורי ראש השב"כ לאחר שהלה כבר נטל אחריות, והודיע כי יסיים את תפקידו עם תום שחרור החטופים.

7. ראש הממשלה הגדיל לעשות וטען באופן פומבי - בדברים שנשא בקולו שלו - כי החקירות האמורות נגד מקורביו הגיעו לעולם באופן בלתי חוקי, ללא בסיס, רק כדי למנוע את פיטורי ראש השב"כ. זו התשתית העובדתית על בסיסה יזם ראש הממשלה, לדבריו שלו, את הליך הפיטורין.

8. מכאן עולה גם, באופן שאין ברור ממנו, כי המוטיבציה ליזום את פיטורי ראש השב"כ בעת הזו היא מוטיבציה אישית ופסולה שאין לה כל קשר לאינטרס הציבורי; "חוסר האמון" הוא חוסר נאמנות אישית, והוא טבול כולו באינטרס האישי הפסול של ראש הממשלה. הגם שדי בעצם קיומו של ניגוד עניינים להביא לפסילת ההחלטה שהתקבלה, במקרה דנא אין מדובר רק בחשש אובייקטיבי כי אם בהתממשות של החשש הגדול ביותר המרחף מעל מדינה דמוקרטית: תרחיש בו העומד בראש הרשות המבצעת פוגע פגיעה בביטחון המדינה, ובשלטון החוק, מתוך אינטרס אישי, פסול במובהק.

9. נוסף לאינטרס האישי-פלילי של ראש הממשלה, עומד אינטרס נוסף של ראש הממשלה, שהוא התייחס אליו בעבר בגלוי, והוא רצונו לערב את שב"כ בפעולות נגד ארגוני חברה אזרחית המתנגדים לממשלה. ראש הממשלה טען בעצמו (ללא כל בסיס עובדתי), כי חלק מגורמי המחאה "הם חוברים לאש"ף ולאיראן, מי שמארגן את המחאה מצויד בכסף רב", והמרחק בין טענתו החמורה של ראש הממשלה ובין הפעלת סמכויותיו הדרקוניות של שב"כ כלפי אותם מפגינים עשוי להיות קצר מאוד.

10. אם לדידו של ראש הממשלה ארגוני המחאה פוגעים בביטחון המדינה וחותרים תחת מוסדותיה, מדוע לא ינחה את שב"כ, בגדרי תפקידיו, כדי למנוע זאת לכאורה? למעשה, אף חברי ממשלה אחרים ייחסו, במקרים לא מעטים, לארגוני המחאה פעולות אשר בוודאי יפורשו על ידיהם ככאלה הנמנות בגדרי סעיף 7(א) לחוק השירות ובכללן "חתרנות" ופגיעה ב"סדרי המשטר הדמוקרטי ומוסדותיו".

11. הנה כי כן, החלטת ראש הממשלה על פיטורי ראש השב"כ נועדה להשיג תכלית כפולה: האחת, סיכול החקירות המתנהלות בקרב אנשי שלומו הקרובים של ראש הממשלה; השנייה, הפעלת סמכויות שב"כ נגד גורמי מחאה לגיטימיים אשר טרדו מאוד את מנוחתם של חברי הממשלה וראש הממשלה בעת שביקשו לקדם חקיקה העוסקת בסדרי השלטון והמשפט.

12. בעת בה אנו מצויים, בעיצומה של מלחמה קשה וממושכת, ובתוך מסגרת רעיונית אותה מובילה הממשלה ושאינן לטעות בה, לא ניתן להמשיך ולהשלוח את עצמנו כי "זהו תרחיש שלא התמשש עדיין". לא ניתן גם להתבצר בתוך ההנחה האופטימית כי "שום מבצר לא ייפול". בשים לב לאירועים הקשים שחוותה מדינת ישראל בשנים האחרונות, דומה כי מהלך פיטורי ראש השב"כ עלול להוות נקודת שפל, בעלת חשיבות היסטורית. ממילא, אין מדובר בחשש מפני מבצר שייפול ביום מן הימים.

מדובר במציאות חיינו, שככל שחולף הזמן נחשפים עוד ועוד פנים שלה, ועוד ועוד מאפיינים שלה, ואלה מלמדים על מציאות שבה ראש הממשלה חותר להחזיק בסמכויות בלתי מוגבלות שיאפשרו לו לקדם את האינטרסים האישיים שלו על חשבון האינטרסים הציבוריים.

13. אם בית המשפט הנכבד לא יבטל את החלטת ראש הממשלה ליזום את פיטורי ראש השב"כ - הרי שיותר כל רסן, וייתכן היתר בלתי מוגבל לראש הממשלה להמשיך ולפעול באופן זה, גם כלפי נושאי תפקידים בכירים נוספים. ככל שאלה יהיו פני הדברים, הרי שתהיה זו פגיעה אנושה במדינת ישראל כמדינת חוק, ודרדורה אל עבר משטר סמכותני שבו המלך - ולא הממלכה - מעל הכל.

ב. הרקע העובדתי

14. ביום 7.10.2023 נפתחו שערי גיהנום. מתקפה אכזרית של ארגון הטרור חמאס על אזור עוטף עזה הסתיימה ברציחתם של 1,163 קורבנות, ובחטיפתם של 251 ישראלים אל תוך רצועת עזה - אסונו הגדול ביותר של העם היהודי, ושל מדינת ישראל, מאז השואה. בצהרי אותו היום הכריזה מדינת ישראל על מלחמת חרבות ברזל, אשר עד היום לא הוכרז על סיומה, במהלכה נפלו 846 חיילי צה"ל.

15. על-אף הכשל הגדול של שב"כ, שלא הצליח להתריע מבעוד מועד על פשיטה נרחבת לאזור עוטף עזה, הרי שמאז היום הנורא הוא נטל שב"כ חלק משמעותי בלחימה - באיסוף מודיעין, ביצירת התנאים הנדרשים לפעולות צה"ל, בתחום הטכנולוגי, ועוד. חלק ניכר מן ההצלחות במהלך מלחמת חרבות ברזל נזקף לזכות הארגון. בין יתר המשימות עליהן מופקד השב"כ בכלל, וראש השב"כ בפרט - הטיפול בהשבת החטופים הכלואים במנהרות חמאס, ומשימה זו טרם הושלמה כידוע.

16. **ויודגש: ראש הממשלה לא יזם את פיטורי ראש השב"כ לאחר השבעה באוקטובר - לא חודש לאחר מכן, לא חודשיים וגם לא שלושה. ראש הממשלה גם לא יזם את פיטורי ראש השב"כ לאחר החתימה על העסקה לשחרור החטופים (בחודש ינואר 2025). יתר על כן, מאז ועד עתה גם לא חל שינוי אחר במצב הלחימה: מלחמת חרבות ברזל טרם הסתיימה, ועסקת החטופים טרם הושלמה.**

17. אולם, דבר אחר קרה.

החל מחודש נובמבר 2024 החלו להתפרסם תחקירים בשורה של כלי תקשורת בנוגע לקשרים בין בכירים בלשכת ראש הממשלה ובין מדינת קטאר, עמה לישראל אין קשרים רשמיים.

מקומה של קטאר ברצף האירועים הוא יוצא דופן. בשנים שלפני טבח השבעה באוקטובר העבירה קטאר כספים למימון ארגון הטרור חמאס. כאשר בשנת 2018 סירבה הרשות הפלשתינאית לשמש צינור להעברת הכספים לארגון הטרור, פנה ראש הממשלה בעצמו לקטאר וביקש את המשך העברת הכספים למימון ארגון הטרור באופן ישיר. פנייתו נענתה, וראש הממשלה אף התגאה בשקט שהושג.

והנה, בחודש נובמבר 2024 פורסם בעיתון "הארץ" תחקיר לפיו עוד בשנת 2022, בעת שהוא סמוך לאוזנו של ראש הממשלה נתניהו, קיבל יועצו הקרוב יונתן אוריך - ביחד עם יועץ קרוב נוסף שעבד במקביל בקמפיינים של הליכוד, שרוליק איינהורן - כספים מקטאר, על-מנת לפעול לשפר את תדמיתה הבינלאומית, בין היתר בשל תמיכתה בארגוני טרור כמפורט לעיל.

העתק תחקיר "הארץ" מצ"ב **כנספח 1**.

18. בחודש פברואר 2025 פורסם תחקיר נוסף בחברת החדשות (חדשות 12) לפיו יועצו הקרוב של ראש הממשלה - אלי פלדשטיין, מי שאף נאשם בהדלפת מידע סודי לעיתונאי זר בכוונה לפגוע בבטחון המדינה - הועסק במקביל לתפקידו כדוברו הצבאי של ראש הממשלה גם כיועץ לממשלת קטאר, על-מנת לקדם את תדמיתה בנושא המגעים להשבת החטופים. בהמשך התפרסם תחקיר נוסף בחדשות 13 לפיו נשכר האחרון לשם קידום תדמיתה של קטאר בקרב הציבור הישראלי.

העתק הכתבה של "חברת החדשות" מצ"ב **כנספח 2**; העתק הכתבה של "חדשות 13" מצ"ב **כנספח 3**.

19. גם כאשר כותבים את הדברים בדיעבד בלשון משפטית, עדיין קשה להאמין.

היועצים הקרובים ביותר לראש הממשלה, המלווים אותו במשך שנים, המכירים את כל סודותיו, המלווים אותו בעשייה המדינית והביטחונית, ונחשפים למידע מסווג; מקבלים כסף מממשלה של מדינה שמממנת את ארגון הטרור מולו נלחמת ישראל - בד בבד עם עבודתם בלשכת ראש הממשלה.

20. ביום 15.2.2025, במענה לפנייות של חברי כנסת, הודיע שירות הבטחון הכללי שהוא בודק את מעורבות קטאר בהתנהלות לשכת ראש ממשלת ישראל. בהודעה נמסר:

"בהתאם לחוק, מופקד שב"כ על סיכול איומי ריגול וחשיפת סודות מדינה, וכן על אבטחת אישים. בהתאם, מתקיימת לאחרונה בחינה בנושא הגנה על הסוד בלשכת ראש הממשלה ובמשרדי ממשלה נוספים, וכן ביחס למצויים בסביבתם הקרובה של אישים מאובטחים. בהמשך לפנייות שהתקבלו בנושא, ולאחר בחינה ראשונית שבוצעה על בסיס ממצאיה, נבחנות על ידי השירות גם הטענות הללו".

העתק הודעת שירות הבטחון הכללי (מיום 15.2.2025) מצ"ב **כנספח 4**.

21. ראש ממשלה המחויב לאינטרס הציבורי, ולבטחון מדינת ישראל, כל שכן ראש ממשלה שהיה מופתע מגילוי הקשרים החריגים האמורים - היה פועל בו ביום להרחיק את כל היועצים ממידע מסווג, היה מנתק אותם מן הנגישות לגורמי ממשל בכירים, והיה מבקש משב"כ למצות את החקירה במהירות.

אלא שבמציאות הנוכחית במדינת ישראל, כאשר ראש הממשלה הוא מי שבמקביל נאשם בתיק פלילי בגין קבלת שוחד; באותו הרגע הכריז ראש הממשלה מלחמה - על שב"כ, ועל העומד בראשו.

כך, מייד לאחר הודעת שב"כ הודיעה לשכת ראש הממשלה:

"האם שב"כ חקר את ההדלפה הפלילית החמורה של ח"כ קריב מוועדת חוץ וביטחון, למרות שכבר חלפה שנה מאז ביצוע העבירה? האם שב"כ חקר את המגעים של חברת 'המימד החמישי' של בני גנץ ורם בן-ברק למכור ללא אישור לקטאר טכנולוגיות מידע רגישה? אנו מורגלים להאשמות שווא על לשכת ראש הממשלה, כמו הקלטה של קצין בסתר, זיוף פרוטוקולים, וסחיטה באיומים של קצין - שכולם התבררו כפייק ניוז. כך יהיה גם הפעם".

עוד מסרו "בסביבות ראש הממשלה" כי מדובר ב"תגובה שערוייתית של שב"כ", ואמרו כי "הבדיקה בנושא מומצא ושקרי נגד לשכת ראש הממשלה נעשית רק כדי למנוע את הצגת התחקירים והמסקנות של שב"כ בעניין כשל 7 באוקטובר, שהארגון התבקש להעביר ועדיין לא עשה זאת".

שוב, קשה להאמין, אבל בעיצומה של מלחמה, ראש הממשלה פועל בגלוי נגד שירות הבטחון הכללי, רק בשל העובדה כי השירות מילא את תפקידו והחל בבדיקה של חשדות חמורים, והכל בזמן שאותם גורמים ששבי"כ בודק את קשריהם לקטאר עדיין סובבים את ראש הממשלה ומכוונים את פעילותו.

תגובת לשכת ראש הממשלה להודעת שבי"כ (מיום 15.2.2025) כמצוטט בכתבה מצ"ב **כנספת 5**.

22. בהקשר זה יש לציין, כי קריאה מפורשת לחקור מפגינים ומוחים נגד מדיניות הממשלה, כעולה מתגובת ראש הממשלה, הפכה להיבט בולט במדיניות של שרי ממשלה - הממלאים תפקיד ממלכתי בו הם אמורים לשרת את כלל אזרחי המדינה. פעם אחר פעם הועלו קריאות לחקירות של ארגוני מחאה, ואישים בולטים בה, בשל טענות כוזבות על "מימון זר" וכיו"ב - ומבלי שהוצג בדל ראיה בעניין זה. ראש הממשלה עצמו קרא - ערב השבעה באוקטובר - לחקור ארגוני מחאה.

העתק הדיווח של כאן 11 (מיום 18.9.2023) מצ"ב **כנספת 6**.

23. בד בבד, נוצק נדבך נוסף לניגוד העניינים המובהק בו מצוי כיום ראש הממשלה.

לאחרונה פרסם שבי"כ את התחקיר שערך בכל הנוגע לרקע לאירועי השבעה באוקטובר. תחקיר שבי"כ בחן, בין היתר, את הסיבות לבניין כוחו של חמאס שאפשרו את יציאתו למתקפה ביום שבעה באוקטובר. בין היתר עלו בתחקיר חמש סיבות ברורות:

(א) מדיניות של שקט שאפשרה לחמאס התעצמות.

(ב) הזרמת כספים מקטאר והעברתם לזרוע הצבאית.

(ג) כרסום מתמשך בהרתעה של מדינת ישראל.

(ד) הימנעות מיוזמות התקפיות.

(ה) משקלם המצטבר של ההפרות בהר הבית, היחס לאסירים, והתפיסה כי החברה הישראלית נחלשה בגין הפגיעה בלכידות החברתית.

אשר לסיבה האחרונה, לא למותר לציין כי בשנת 2023 השבי"כ העביר לראש הממשלה מספר התרעות הנוגעות במוטיבציה של אויבי ישראל לתקוף אותה בעת ההיא, על רקע ההשפעה של השסע החברתי - וזאת עד לימים שקדמו לטבח. נזכיר, כי בהתאם לדברים שמסר יו"ר האופוזיציה, ח"כ לפיד, ראש השבי"כ שוחח עם ראש הממשלה לקראת אישור תיקון (מס' 3) לחוק יסוד: השפיטה (ביטול עילת הסבירות), והתריע בפניו: "לא יודעים יום ושעה מדויקים, אך זו ההתרעה". ראש האופוזיציה ח"כ לפיד שאל את ראש השבי"כ: "האם אמרת כך לראש הממשלה?", ונענה בחיוב.

הדברים שמסר ח"כ לפיד, בפני ועדת החקירה האזרחית (מיום 29.8.2024) מצ"ב **כנספת 7**.

כל הסיבות הללו פורטו בתחקיר:

"החל מיולי 2018 ועד ל'שומר החומות' במאי 2021, התקיימה אל מול הרצועה מדיניות שהובילה למציאות 'הסדרית' שעיקרה, מדיניות המכוונת לריסון החמאס, בתמורה להסכמה של ישראל לסדרה של צעדים אזרחיים.

הכוונה בעיקר להעברת כספי סיוע קטארי לטובת תשלום במזומן של משכורות פקידי חמאס, העברת כסף מזומן למשפחות בהיקפים רחבים ואספקת דלק לחשמל. כמו כן, הורחב מרחב הדייג עד 15 מייל, התחילו פרויקטים אזרחיים ברצועה ואושרה כניסה של כ-5,000 סוחרים. במקביל, פותחו מענים שעיקרם הגנתיים ובמרכזם הקמת המכשול והקיר הסולארי...

חמאס ניצל את השנים האלה לצורך בניית כוחו הצבאי, במידה רבה בזכות המשענת האסטרטגית של איראן ושימוש בכספים שהגיעו מאיראן ומקטאר. חמאס הקים לעצמו צבא מאורגן, חמוש, מבוצר ומאומן שבנוי מחמש חטיבות, כוחות מיוחדים, מערך מודיעין ויכולות מיוחדות באוויר, בים וביבשה. מידע זה היה מוכר לעוסקים בדבר ושוקף לדרגים הבכירים ביותר...

שנת 2023 התאפיינה במספר התרעות שניתנו על ידי שב"כ הנוגעות במוטיבציה של היריבים לתקוף את ישראל, וזאת על רקע ההשפעה של השסע החברתי, הר הבית, בתי הכלא והגרעון האסטרטגי בהרתעה - ממש עד לימים שקדמו לטבח".

תמצית תחקיר שב"כ שהותרה לפרסום (מיום 4.3.2025) מצ"ב כנספח 8; העתק כתבה של אבי אשכנזי מהעיתון מעריב מצ"ב כנספח 9.

24. תחקיר שב"כ הצביע, אפוא, על היבטים הנוגעים לאחריותו של הדרג המדיני לקרות האסון. אלא שהצבעה זו - אשר ראש ממשלה סביר אמור היה לקבל בהכנעה - גרמה לראש הממשלה הנוכחי לפעול על-מנת לעקור את האצבע ממקומה. החשש - המוצדק כשלעצמו - כי יש בתחקיר שב"כ משום אישוס לתחושות רווחות בציבור בנוגע לאחריות ראש הממשלה לקרות האסון גרמה לו להעצים את המתקפה נגד ראש השב"כ. ביום 13.3.2025 פרסם ראש הממשלה את ההודעה הבאה מחשבון הטוויטר שלו:

"הערב נחצה עוד קו אדום מסוכן לדמוקרטיה הישראלית.

מעולם, בכל תולדות ישראל ובכל תולדות הדמוקרטיות, לא ביצע ראש הארגון החשאי לשעבר סחיטה באיומים בשידור חי נגד ראש ממשלה מכהן.

פשע זה מצטרף למסע שלם של סחיטה באיומים באמצעות תדרוכי תקשורת בימים האחרונים, שמנהל ראש השב"כ הנוכחי רונן בר.

המטרה היחידה היא לנסות למנוע ממני מלקבל את ההחלטות הנדרשות לשיקום השב"כ אחרי כישלוננו הצורב ב-7 באוקטובר.

שיהיה ברור: האיומים העבריינים בנוסח המאפיה לא ירתיעו אותי. אני אעשה מה שדרוש כדי להבטיח את ביטחון אזרחי ישראל".

הדברים, נכתבו אמנם בעקבות ראיון של ראש השב"כ לשעבר נדב ארגמן, אולם כפי שניתן לראות, ראש ממשלת ישראל, טען בפני הציבור כי ראש השב"כ המכהן מנהל "מסע שלם של סחיטה באיומים" מתוך מטרה "למנוע ממני מלקבל את ההחלטות הנדרשות לשיקום השב"כ". מיותר לציין כי לא הוצג בדל ראיה ל"מסע שלם של סחיטה באיומים" שערך ראש השב"כ, כל שכן לאחר שראש השב"כ חזר חזור והבהר כי בכוונתו לסיים את תפקידו לפני תום כהונתו, וכי הוא אינו נאחז בקרנות המזבח.

העתק "ציוץ" מיום 13.3.2025 מצ"ב כנספח 10.

25. מיותר לציין, כי "ההחלטות הנדרשות לשיקום מדינת ישראל לאחר אסון השבעה באוקטובר" - הקמת ועדת חקירה ממלכתית, השבת החטופים, ונטילת אחריות של ראש הממשלה והממשלה - נמצאות כולן בידיו של ראש הממשלה, ולא בידיו של ראש השב"כ.

הניסיון להפוך את התמונה ולהציג את ראש השב"כ כמי שמונע מראש הממשלה לעשות דבר מה - הוא בגדר אחיזת עיניים. הניסיון המלאכותי לייצר סחריר שיציג את פיטורי ראש השב"כ כאקט שניתן להעניק לו הסבר חוקי או ענייני כלשהו - זועק לשמיים.

ג. ההחלטה מושא העתירה, והפגמים בתהליך קבלתה

26. ביום 16.3.2025 הודיעה לשכת ראש הממשלה כי ראש השב"כ זומן לשיחה דחופה אצל ראש הממשלה. בסמוך לאחר מכן פרסמה לשכת ראש הממשלה סרטון של ראש הממשלה, שבו הודיע בקולו שלו:

"אנחנו בעיצומה של מלחמה על עצם קיומנו - מלחמה בשבע חזיתות. בכל עת, אבל במיוחד במלחמה קיומית כזו, חייב להיות אמון מלא של ראש הממשלה בראש השב"כ. אבל לצערי, המצב הפוך - אין לי אמון כזה. יש לי חוסר אמון מתמשך בראש השב"כ, שהלך וגבר עם הזמן. בשל חוסר אמון מתמשך, החלטתי להביא לממשלה השבוע הצעת החלטה לסיום תפקידו של ראש השב"כ. ואני מבקש להבהיר, אני מלא הערכה לנשות ולנשי השב"כ. הם עושים עבודה מסורה וחשובה למען הביטחון של כולנו. כראש הממשלה שממונה על השב"כ, אני בטוח שהצעד הזה הוא הכרחי לשיקום הארגון, להשגת כל מטרות המלחמה שלנו, ולמניעת האסון הבא".

העתק כתבה ובה מובא תמלול מדבריו של ראש הממשלה מצ"ב כנספח 11.

27. הנה כי כן, ראש הממשלה החליט דה פקטו על פיטורי ראש השב"כ, ואף הכריז על כך. ראש הממשלה לא ביקש להביא את הדברים לכדי דיון בממשלה (בלשון המכובסת בה נעשה שימוש בכל הנוגע למהלך המקביל הנוגע לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה), ובלהט דבריו הוא כבר קבע כעובדה - כי אין לו אמון בראש השב"כ, וכי "הצעד הזה", קרי פיטורי ראש השב"כ, הוא "הכרחי".

בכך הוכיח ראש הממשלה, בדבריו שלו, כי ההחלטה מצויה כל כולה בידיו, וכי היא כבר התקבלה.

28. גם אם יבקש מאן דהוא להלביש על הדברים כסות מלאכותית, ולהציג תחתיה טענה מיתממת השוללת את המסקנה הברורה כי ראש הממשלה החליט על פיטורי ראש השב"כ; הרי שבנסיבות העניין גם ההחלטה של ראש הממשלה ליזום את הליך הפסקת הכהונה היא החלטה מינהלית, שהתקבלה שלא כדין. מעבר לכך, אחרית מעידה על ראשית, ואף טיבו הקלוקל של ההליך מוכיח זאת.

29. בהקשר זה יצוין, כי כבר ביום 28.2.2025 אגב פרסומים על כוונת ראש הממשלה לפטר את ראש השב"כ, ובמענה לפנייה של עו"ד גלעד שר, הבהיר המשנה היועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), ד"ר גיל לימון, כי: "תחילתו של הליך הפסקת הכהונה היא כשלעצמה החלטה מינהלית".

הדברים הם מובנים מאליהם, הואיל ועסקינן בהחלטה בעלת משמעויות כבדות משקל, של פיטורי ראש רשות אכיפת חוק, בימים בהם מתנהלת חקירה נגד גורמים בכירים בלשכת ראש הממשלה.

ואכן, להחלטה זו, כשלעצמה, השלכות דרמטיות. די היה בהכרזת ראש הממשלה להביא ל"הודעות" של שרים רבים מקרב הליכוד, בהן הם "בירכו" על החלטה. יתר על כן, די היה בהכרזת ראש הממשלה להביא לחזרת סיעת "עוצמה יהודית" לקואליציה - מהלך שהותנה בפיטורי ראש השב"כ.

לצערנו הרב, זו מציאות חיינו. אין בממשלה הנוכחית ולו החלטה כלשהי של ראש הממשלה שמליאת הממשלה לא אושרה. הממשלה כולה "מתיישרת" עם מאווייו של ראש הממשלה, ואוי למי שיחלוק.

מכל מקום, עוד הוסיף ד"ר לימון במכתבו, כי: "החלטה שכזו, על תחילתו של הליך הפסקת כהונה, ביחס לראש מערכת בטחונית, מחייבת הליך סדור, המבוסס על טעמים ענייניים בלבד, הנשענים על תשתית עובדתית מוצקה ומלאה, וכי בנסיבות העניין יהיה על הדרג המדיני להביא את הדברים לבחינה מוקדמת של הייעוץ המשפטי לממשלה".

העתק מכתבו של ד"ר לימון (מיום 28.2.2025) מצ"ב **כנספח 12**.

30. אלא שלמרות זאת, וכאמור, ביום 16.3.2025 הודיעה היועצת המשפטית לממשלה, כי הליך הפסקת הכהונה החל ללא היועצות עמה, וכי ממילא לא הושלם בירור התשתית העובדתית והמשפטית העומדת ביסוד החלטת ראש הממשלה להתחיל הליך של הפסקת כהונה.

במכתבה של היועצת המשפטית לממשלה הודגש, כי תפקיד ראש השב"כ אינו משרת אמון אישית של ראש הממשלה. פועל יוצא של נתון זה הוא העובדה כי אין די "בחוסר אמון" פרסונאלי של ראש הממשלה, אלא "חוסר האמון" המצדיק פיטורין הוא "חוסר אמון" מהותי, המשתקף מסיבות מקצועיות וענייניות ולא אישיות גרידא. עובדה זו מחייבת בחינה של התשתית העובדתית העומדת ביסוד ההחלטה, בפרט בשים לב לשיקולים שראש הממשלה ציין בעצמו בהתבטאויותיו.

העתק מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה (מיום 16.3.2025) מצ"ב **כנספח 13**.

31. על רקע כל האמור, ביום 17.3.2025 פנו העותרות - סיעות אופוזיציה בכנסת ה-25 - במכתב התראה לפני הגשת עתירה לראש הממשלה וליועצת המשפטית לממשלה. במכתב זה פרשו העותרות בקצרה את הנסיבות המלמדות כי החלטת ראש הממשלה היא החלטה בלתי חוקית, שדינה בטלות, והבהירו כי ככל שיתקדם הליך הפיטורין, ותקודם החלטת ממשלה שתממש ותוציא אל הפועל את החלטת ראש הממשלה - יפנו הסיעות בעתירה לבג"ץ.

העתק מכתב העותרות (מיום 17.3.2025) מצ"ב **כנספח 14**.

32. זמן מה לאחר מכן, בערב יום 17.3.2025, הודיע ראש הממשלה כי ישיבת הממשלה תתקיים כבר למחרת (ביום 18.3.2025) משל מדובר באירוע בהול ודחוף שיש חובה להוציאו אל הפועל בהקדם, והגם שבליה של יום 18.3.2025 החלה ישראל במתקפה צבאית ברצועת עזה. **ראש הממשלה דחה את עמדת היועצת המשפטית לממשלה וסירב לאפשר השלמת בירור התשתית העובדתית.**

הסבר לבהילות - לא ניתן. השאלה מדוע ראש שב"כ יכול היה למלא את תפקידו מאז השבעה באוקטובר, אולם דווקא ברגע הנוכחי יש "הכרח" לסיים את כהונתו לאלתר - לא קיבלה מענה.

חשובה לענייננו היא העמדה שראש הממשלה שב והציג באותו מעמד, עמדה המשקפת את התשתית העובדתית העומדת ביסוד החלטתו - טענה כי ראש שב"כ יזם חקירות פיקטיביות, אך ורק כדי למנוע את פיטוריו. מדובר בטענה חמורה ביותר, אך לעת הזו לא הוצגה כל תשתית עובדתית המבססת אותה.

העתק מכתבו של ראש הממשלה (מיום 17.3.2025) מצ"ב **כנספח 15**.

33. ביום 18.3.2025 הודיעה היועצת המשפטית לממשלה לראש הממשלה כי טרם הבאת ההצעה לפיטורי ראש השב"כ בפני הממשלה נדרש יהיה לקבל את המלצת הוועדה למינוי בכירים, וזאת בהתאם להחלטת ממשלה קודמת (החלטה מס' 1148 מיום 14.2.2016). עוד חזרה והבהירה היועצת המשפטית לממשלה כי לא ניתן לפתוח בהליך סיום כהונה של ראש שב"כ עד להשלמת בירור התשתית העובדתית והמשפטית העומדת ביסוד החלטת ראש הממשלה.

העתק מכתב היועצת המשפטית לממשלה (מיום 18.3.2025) מצ"ב **כנספח 16**.

34. ישיבת הממשלה שהתקיימה לבסוף ביום 18.3.2025 עסקה, כאמור, במינוי מחדש של שרי עוצמה יהודית שחזרו לממשלה "בזכות" פיטורי ראש שב"כ. אליבא דידם לפחות, ההחלטה כבר התקבלה. בהמשך, ביום 19.3.2025 שלח ד"ר גיל לימון, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה, חוות דעת ובה הובהר כי בהחלטה מס' 1148 עיגנה הממשלה הסדר לפיו סמכויותיה להפסיק את כהונתם של שבעת בעלי התפקידים הבכירים שמינויים נבחן על-ידי הוועדה המייעצת - יהיו כפופות להליך שבו קודם לקבלת ההחלטה בעניין תובא בפני הממשלה המלצתה של הוועדה לאחר הליך סדור.

העתק מכתב המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (מיום 19.3.2025) מצ"ב **כנספח 17**.

35. שני דברים אירעו מייד לאחר מכן. הראשון - ראש ממשלת ישראל, באמצעות חשבון הטוויטר הרשמי של מדינת ישראל באנגלית - חשבון המהווה משאב ציבורי מובהק - פרסם הודעה ולפיה ה"דיפסטייט" במדינת ישראל הוא "שמאלני" והוא עושה שימוש במערכת המשפט על-מנת לפגוע בראש ממשלה "מהימין". כלומר, ראש הממשלה מאשים עובדי ציבור שהם פועלים בניגוד לדין כדי לחתור תחת השלטון. כך נעשה, למרבה האירוניה, לאחר שהתברר כאמור שיועציו הקרובים של ראש הממשלה נחקרו בחשד לקבלת כספים ממדינת קטאר בעודם מספקים שירותים לראש הממשלה.

צריך לעצום את העיניים חזק במיוחד כדי לא להבין את האיום הברור שנשקף מדברי ראש הממשלה לשלטון החוק במדינת ישראל. אין מדובר עוד בחששות או בהשערות, אלא בדברים שמובאים מפיו שלו. למעשה, הדבר היחיד שעומד כרגע בנינו ובין חקירות שב"כ שיפתחו נגד "פקידים" שמנסים "לפגוע" בממשלה הם פיטוריו של ראש השב"כ ומינוי מחליף תחתיו.

העתק הפרסום שפרסם ראש הממשלה באנגלית (בחשבון הרשמי) ובעברית מצ"ב **כנספח 18**.

36. הדבר השני שקרה לאחר מכן היה הודעה כי ישיבת הממשלה לפיטורי ראש השב"כ תתקיים ביום 20.3.2025 - חלף ישיבת קבינט בנוגע לחטופים הישראליים, שחשיבותה כנראה פחותה יותר. לקראת הישיבה פורסמה "הצעת מחליטים" ובה הובהר מראש כי הממשלה דוחה את עמדת היועצת המשפטית לממשלה בנוגע להחלטה מס' 1148 (ללא הנמקה), ולמעלה מכך - היא מבטלת דה פקטו את אותה החלטה, שכן החלטת הממשלה "גוברת" על כל החלטה מוקדמת אחרת.

העתק "הצעת מחליטים" מצ"ב **כנספח 19**.

37. ראש השב"כ עצמו נמנע מליטול חלק בפארכסה האמורה, אך שיגר מכתב יוצא דופן בחריפותו לשרי הממשלה. **ראש השב"כ כתב, כי הטענות שהועלו נגדו במסגרת "הצעת המחליטים" הן טענות כלליות ומעורפלות, אשר לא הוצגו בפניו בעבר, ואשר נעדרות כל פירוט.** ממילא, אין ביכולתו להשיב לטענות אלה או להתגונן מפניהן. ראש השב"כ אף קשר בעצמו, כמפורט לעיל, לרצון הבהול להדיחו בעת הזאת - לאחר שהוא כבר הודיע כי בכוונתו לסיים את תפקידו טרם המועד המתוכנן - לחקירה המתנהלת בעניין לשכת ראש הממשלה, כמו-גם לממצאי הבדיקה בעניין אסון השבעה באוקטובר.

ראש השב"כ אף התריע, כי מהלך פיטוריו - על רקע "חוסר האמון" בו - משקף תפישה לפיה הנאמנות של ראש השב"כ צריכה להיות נאמנות אישית לראש הממשלה, ובניגוד לאתוס עליו נבנה הארגון.

העתק מכתב ראש השב"כ מצ"ב **כנספח 20**.

38. **נסכם ונאמר: ההחלטה להביא לממשלה הצעת החלטה לסיום תפקידו של ראש השב"כ היתה מלכתחילה החלטה שקיבל ראש הממשלה, בהיותו נתון בניגוד עניינים מובהק.**

ניגוד העניינים נעוץ, בראש ובראשונה, בעובדה שיועציו הקרובים של ראש הממשלה מצויים בעיצומה של חקירה שההחלטה אודותיה התקבלה על-ידי ראש השב"כ. מדובר בחקירה ששוליה מלככים את חליפת ראש הממשלה. האנשים הקרובים לו ביותר, המכירים כל תג ותו בהתנהלותו, צריכים לתת דין וחשבון בחשדות חמורים ביותר, הנוגעים לעשיית פעולות לטובת קטאר, עבור תמורה כספית, תוך שימוש לרעה בתפקיד שהם ממלאים במקביל עבור ראש הממשלה. ניגוד העניינים מתעצם בשל העובדה כי ההחלטה מתקבלת מייד לאחר שראש השב"כ פרסם את תחקיר שב"כ ובו דברים חדים וברורים המצביעים על אחריותו של ראש הממשלה לאסון השבעה באוקטובר, לרבות בקשר עם מעורבות קטאר.

לדברים חומרה יתרה בשל העובדה כי ההחלטה התקבלה ללא קיום היועצות וללא תשתית עובדתית מספקת. ההחלטה התקבלה על בסיס "חוסר אמון" לכאורה, אולם "חוסר האמון" האמור נוצר בגין אותן פעולות שראש השב"כ קידם במסגרת חובתו, ומכוח אחריותו, בשם האינטרס הציבורי עליו הוא מופקד. אין מדובר אפוא ב"חוסר אמון" בשל חוסר מקצועיות, אלא "חוסר אמון" בשל חוסר נאמנות אישית, וראש הממשלה שיקף את הדברים באופן ברור במכתב התשובה ליועצת המשפטית לממשלה. כל זאת, עת עסקינן בהחלטה הרת גורל: פיטוריו של ראש שב"כ, בעיצומה של מלחמה.

בנסיבות אלה, דין ההחלטה ליזום את הליך הפיטורין להתבטל.

39. **המסקנה אינה משתנה גם כאשר המוקד עובר להחלטת הממשלה. באופן מצער אך בלתי מפתיע, הפגמים שאפיינו את ההחלטה ליזום את הליך הפיטורין "הוכיחו" את עצמם. ממשלת ישראל אישרה, מבלי למצמץ, את החלטת ראש הממשלה לפטר את ראש שב"כ.**

ממשלת ישראל נמנעה מלקיים הליך ענייני וסדור על בסיס תשתית עובדתית מספקת. ממשלת ישראל - לאחר שהחל כבר הליך הפיטורין - ביטלה החלטת ממשלה קודמת, ללא הנמקה, רק על-מנת למנוע מגורם חיצוני כמו הוועדה למינוי בכירים לבחון את החלטתה. ממשלת ישראל נמנעה מלהעביר ליועצת המשפטית לממשלה מבעוד מועד את הנימוקים לפיטורין ולאפשר לה להתייחס אליהם. גם ראש השב"כ עצמו לא יכול היה להשיב לטענות כלליות ומעורפלות מעין אלה, כפי שהבהיר בעצמו במכתב שכתב עובר לדיון. ממשלת ישראל אף לא ביררה את טענות ראש הממשלה על בסיסן החליט על הפיטורין, ובפרט הטענות על "חקירות פיקטיביות" שנועדו לפגוע באנשי אמונו ללא הצדקה.

ממשלת ישראל נמנעה, ולא בכדי, מלברר את הרקע לאותו "חוסר אמון" נטען בין ראש הממשלה ובין ראש השב"כ, ובפרט על רקע טענתו של ראש השב"כ כי אין כל בסיס לטענות שהעלה נגדו ראש הממשלה (אשר אף מנע ממנו להיפגש עם שרי הממשלה). ממשלת ישראל נמנעה מלהבהיר - מה שונה יום מיומיים, ומדוע לפתע קיימת בהילות וחובה לפטר את ראש השב"כ דווקא בעת הזאת.

בדיון שתוצאותיו היו ידועות מראש - ושכלל שיח של הכפשות והשמצות - העניקה ממשלת ישראל את החותמת על ההחלטה שקיבל ראש הממשלה ועליה הודיע כבר ביום 16.3.2025.

גם ההחלטה לפטר את ראש השב"כ שניזומה בהליך פסול - דינה בטלות. החלטת הממשלה לא יכולה לרפא את הפגם שבהחלטת ראש הממשלה, ולמעלה מכך - האופן בו נוהל ההליך רק מחזק את הפגמים שאפיינו אותו מתחילתו. ההחלטה על הפיטורין - התקבלה על-ידי ראש הממשלה. הוא אמר את הדברים בקולו באופן הברור ביותר. החלטת הממשלה שהיתה צפויה מראש היתה טקסית בלבד. ממילא, גם היא נעשתה בהליך בלתי חוקי, רצוף פגמים, ושלא על בסיס תשתית עובדתית מספקת.

ד. מעמדו של שירות הביטחון הכללי והחשש המוחשי מפגיעה במעמדו

40. שירות הביטחון הכללי הוא אחד הגופים המרכזיים במערכת הביטחון העוסק במניעת פעילות טרור, איסוף מודיעין נגד איומים פנימיים ומניעת פגיעה באינטרסים המדיניים. כפי שיוסבר להלן, השירות פועל באופן חשאי ומפעיל אמצעים מיוחדים אשר, מטבעם, עלולים לעמוד בסתירה לעקרונות יסוד על-חוקתיים. עם זאת, בהתאם לחוק השירות, ופסיקות בית המשפט הנכבד לאורך השנים (אף לפני שנחקק חוק השירות), נקבעו האיזונים המתאימים בין האינטרס הביטחוני-מדיני לבין זכויות הפרט.

41. משכך נקבע לא אחת כי השירות, בתוקף ייעודו, סמכויותיו ותפקידיו הרגישים והחסויים, נדרש לפעול ביתר שאת באופן ממלכתי תוך ניתוק מאינטרסים זרים, ובראשם שיקולים פוליטיים ומפלגתיים.

והנה, בהחלטתו האמורה של ראש הממשלה קבע הוא, כי העילה לפיטוריו של ראש השירות הוא היעדר "אמון" וזאת בעיתוי רגיש ומחשיד בו אנשי לשכתו (אשר חלקם נושאי משרות אמון מובהקות שלעצמם) מצויים תחת חקירותיו של אותו שב"כ, אשר את העומד בראשו מבקשים לסלק. ראש הממשלה הוסיף והכריז, ברחל בתך הקטנה, כי אליבא דידו ראש השב"כ יזם חקירות פיקטיביות נגד אנשי לשכתו, ובמילים פשוטות: האשים אותו בחתרנות נגד הדרג הנבחר.

42. ועוד יש להוסיף; מאז הכרזתו של שר המשפטים בחודש ינואר 2023 על הוצאתו לפועל של החלק הראשון של "הרפורמה המשפטית", עבור בטבח השבעה באוקטובר, וכלה בהחלטות האחרונות של הממשלה וחבריה בדבר "החייאת" הרפורמה המשפטית - מצויה מדינת ישראל במים סוערים מבחינה ציבורית, מדינית וביטחונית. בימים אלה ממש מתקיימות מחאות בהיקפים חסרי תקדים, אשר את המשתתפים בהן מכנים גורמים בכירים בממשלה כאנרכיסטים, בוגדים ומשתפי פעולה עם האויב. עובדה זו מעצימה את החשש כי הדרך להפעלת שב"כ לטיפול ישיר בגורמים אלה היא קצרה ביותר. זאת, בשים לב למציאות החוקית לפיה סמכות השירות היא בין היתר לסיכול "חתרנות".

43. הפרת חובת ההיוועצות ומתן הנימוקים המבוססים על טעמים מקצועיים (ועל כך לעיל ולהלן) - מעצימים את החשש כי ראש הממשלה, לראשונה בהיסטוריה של מדינת ישראל, מתעלם ממושכלות היסוד, לצורך שימוש בראש שב"כ הבא לצרכים שאינם ממלכתיים, כאלה הנגועים באינטרסים פוליטיים מפלגתיים. שיקולים אלה, כפי שיוסבר להלן, הוחרגו במפורש מתפקידי השירות.

11. חוק שירות הבטחון הכללי

44. תפקידו ומעמדו של שירות הביטחון הכללי נקבעו בהחלטות מינהליות עם הקמתו, ומעמדו הוסדר בחקיקה ראשית רק בשנת 2002 בחוק שירות הבטחון הכללי, תשס"ב-2022 ("חוק השירות"). החשיבות שבעיגון תפקידיו וסמכויותיו, כמו גם המגבלות החלות עליהם, בחקיקה ראשית נדמית מובנת מאליה וזאת בשל היותו של שב"כ פועל הן בתוך גבולות המדינה, והן כלפי אזרחי ותושבי המדינה. זו אף ההבחנה המקובלת בין שב"כ לבין המוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים, הפועץ לתחומי המדינה, כאשר תפקידיו וסמכויותיו טרם הוסדרו בחיקוק כלשהו.

45. ניתן לחלק את חוק השירות לארבעה נדבכים :

(א) ההיררכי - מוסדי (סעיפים 2-6 לחוק השירות) : בחלק זה הוראות לגבי קביעת מבנה שב"כ ; ראש שב"כ - לרבות אופן מינויו ופיטוריו ; כפיפות שב"כ - לרבות ההוראה לפיה ראש הממשלה "ממונה על השירות מטעם הממשלה" (סעיף 4(ב)); סמכות ועדת השרים לענייני שב"כ (סעיף 5) ; וכן הסדרת הפיקוח הפרלמנטרי על השירות באמצעות ועדת הכנסת לענייני שב"כ (סעיף 6).

(ב) תפקיד שב"כ וסמכויותיו (סעיפים 7-11 לחוק השירות) : סעיף 7 לחוק קובע את ייעוד שב"כ ותפקידיו. בסעיף-קטן (א) נוקט החוק בלשון כללית ובסעיף-קטן (ב) מפרט חלק מסמכויות אלה. כך קובע סעיף 7(א) :

"השירות מופקד על שמירת ביטחון המדינה, סדרי המשטר הדמוקרטי ומוסדותיו, מפני איומי טרור, חבלה, חתרנות, ריגול וחשיפת סודות מדינה, וכן יפעל השירות לשמירה ולקידום של אינטרסים ממלכתיים חיוניים אחרים לביטחון הלאומי של המדינה, והכל כפי שתקבע הממשלה ובכפוף לכל דין".

בסעיף 8 נקבעו סמכויותיו הכלליות של שב"כ כגון איסוף מידע והעברתו וכן חקירת "חשודים וחשדות" ; סעיפים 9-11 מתייחסים לסמכויות החיפוש של שב"כ וסעיף 11 אשר תוקן אך לאחרונה נוגע לקבלת נתוני תקשורת.

(ג) הביקורת על שב"כ (סעיפים 12-13 לחוק) - סעיף 12 לחוק מגדיר את חובות הדיווח לוועדת השרים ולוועדת הכנסת לענייני שב"כ ; סעיף 13 קובע את מעמדו של מבקר שב"כ.

(ד) הנדבך האחרון - עובדי שב"כ וניהולו הפנימי : חלק זה נוגע להגבלות החלות על עובדי שב"כ כגון האיסור להתאגד בארגון עובדים, חסינות מהעמדה לדין, הוראות שב"כ ונוהליו.

21. עקרון הממלכתיות ואי-התלות הפוליטית - מפלגתית

46. כאמור, לשב"כ סמכויות נרחבות, כלליות ובלתי מוגדרות בהכרח. ניתן לומר כי הרגיש מבין תפקידי שב"כ הוא מניעת "חתרנות". הסכנה במונח עמום שכזה, כאשר פרשנותו וסיכולו מונח בידי שירות חשאי עליו מופקד אדם שאנשיו חשודים בעבירות ריגול ופגיעה בבטחון המדינה - זועקת השמימה.

47. אולם בכך לא סגי. בצל המחאות שנפתחו נגד הממשלה נקרא שב"כ לא אחת לפעול נגד אותם ארגוני מחאה. כאמור, ראש הממשלה בעצמו טען כי חלק מאותם גורמי מחאה "הם חוברים לאש"ף ולאיראן, מי שמארגן את המחאה מצויד בכסף רב"; כך שהמרחק בין טענתו החמורה של ראש הממשלה ובין הפעלת סמכויותיו הדרקוניות של שב"כ כלפי אותם מפגינים - עלול להיות קצר. במילים אחרות, אם לדידו של ראש הממשלה ארגוני המחאה פוגעים בבטחון המדינה וחותרים תחת מוסדותיה, מדוע לא יפעל שב"כ - בהנהגתו החדשה - כדי למנוע זאת וזאת בגדרי תפקידיו?

48. מנסחי חוק שב"כ ואלו שיישמו ופירשו אותו בפועל נתקלו לא אחת בקשיים טבעיים ביציקת תוכן לסמכויותיו הנרחבות. כל אלה, מטבע הדברים, לא העלו בדעתם כי יבוא יום בו יבקשו ראש הממשלה ושריו להדיח את ראש שב"כ בשל סוגיות פוליטיות ואישיות מובהקות.

49. בהקשר זה מעניין יהיה לקרוא את פרוטוקול הוועדה המשותפת לחוק השב"כ אשר דנה בהוספת מונח ה"חתרנות" להצעת החוק המקורית שלא כללה מונח זה.

"מני מזוז: ... נשארנו עם השאלה שעלתה בעניין 'חתרנות'. אנחנו בדעה שזה דבר שראוי שיישאר. חתרנות זה מצב שבו מקימים גוף שם לו למטרה לפגוע במוסדות הדמוקרטיים של המדינה. זה גוף חסוי שמתארגן עם תאים ומארגן לעצמו פעילויות. הוא עוד לא עושה פעולות של חבלה, אלא הוא מתחיל להתארגן וחותר לקראת פגיעה במוסדות השלטון הדמוקרטיים של המדינה. בגרמניה השב"כ נקרא 'המוסד להגנה על החוקה', כלומר שם הם רואים את כל התפקיד של השב"כ הגרמני להגן על הדמוקרטיה הגרמנית החדשה. לכן זה תפקיד של שב"כ לעקוב אחרי גופים כאלה, ואם הם חוצים את הקווים אז להיות מוכנים ולא שבדיעבד בוועדות חקירה ישאלו איך צמחו כל העשבים השוטים ואתם ישבתם בצד. זה דבר שהיום עושה השב"כ, וזה דבר שלטעמנו הוא אמור לעשות גם בעתיד. זה דבר שעושים גם במדינות אחרות.

רן כהן: חתרנות זה מונח פוליטי.

[השחרה - איש שב"כ]: ההקשר פה הוא ביטחון המדינה.

רן כהן: מתוך חבלה זה מונח מאוד מוגדר, אבל חתרנות זה מושג מאוד רחב. לכן חשוב לדעתי להגדיר אותו כחתרנות ביטחונית.

שאול יהלום: חתרנות במקורות שלנו זה חשאיות, כמו "אם במחתרת ימצא הגנב".

יוסף לפיד: צריך לומר "חתרנות נגד ביטחון המדינה".

מני מזוז: החלק הראשון של סעיף 7(א) אומר מה הערכים שהשירות אמור להגן עליהם, שהם ביטחון המדינה, מוסדותיה ומשטרה דמוקרטית. מפני מה הוא אמור להגן? באה פה רשימה של איומים: איומי טרור, חבלה, חתרנות, ריגול וחשיפת סודות. כלומר כל הדברים האלה הם רלוונטיים כאן רק ככל שהם מאיימים על הביטחון ועל מוסדות המדינה ומשטרה.

רן כהן: מוסדות המדינה זה גם הביטוח הלאומי. אם מישהו הולך לעשות שם פעולה כדי לעזור לנכים, זה ייחשב לו כחתרנות?

היו"ר דוד מגן: חתרנות לפי מילון 'אבן שושן': 'שימוש בדרכי חתירה נגד מישהו, פעולה בחשאי נגד אחר'. ולפי המילון למונחי צה"ל: 'פעולה, תוכנית או מצב שתכליתן למוטט שלטון קיים או להפיל ממשלה מוסמכת באמצעים לא חוקיים, לערער את אושיותיהם, להזיק להם או למגר אותם ע"י פגיעה בכוחם הצבאי, הכלכלי, הפסיכולוגי ע"י ערעור המורל'.

שאול יהלום: עובדה שיש הבדל בין שני המילונים.

יוסף לפיד: זה מצדיק את העמדה שלי, כי הוא אומר 'ערעור המורל'.

[...]

היו"ר דוד מגן: אני רושם לרן כהן ולטומי לפיד הסתייגות, אם ירצו להוריד את המלה 'חתרנות'.

רן כהן: אני לא מציע להוריד, אני מציע להגדיר 'חתרנות נגד ביטחון המדינה'.

מני מזוז: אני בדעה שאו שמשאירים או שמורידים. ניסיתי למצוא הגדרות בחקיקה זרה, יש הגדרות ארוכות מאוד שמשאירות חורים גדולים.

היו"ר דוד מגן: נחשוב על זה עד יום שלישי."

פרוטוקול הוועדה המשותפת לחוק השירות מיום 27.1.2002 מצ"ב כנספת 21.

50. בסדנה שהתקיימה ביום 17.2.2017 בנושא חוק שירות הביטחון הכללי נשאו אנשי מודיעין בכירים דברים במרכז למורשת המודיעין - מל"ח. במסגרת זו הבהיר ח"כ לשעבר דן מרידור, אשר כיהן בתפקיד השר הממונה על קהילת המודיעין:

"אני רוצה להתייחס לדבריו של חיים קניג, שהקריא את סעיף 7 לחוק, סעיף שלדעתי הוא המרכזי: 'ייעודי השירות ותפקידיו'. הכותרת מתייחסת לשני דברים: ייעוד ותפקידים והשאלות הן: מה זה ייעוד? מה זה תפקיד? על פי הכתוב, ייעוד הוא: 'השירות מופקד על שמירת ביטחון המדינה ועל סדרי המשטר הדמוקרטי ומוסדותיו מפני איומי טרור, ריגול וחשיפת סודות מדינה'. אחר כך נמנים תפקידי השירות, כשעדיין לא ברור מה ההבדל בין 'תפקיד' ל'ייעוד'. התפקיד הראשון שמופיע בסעיף הוא: 'סיכול ומניעה של פעילות בלתי חוקית'. כלומר, במה שאינו בלתי חוקי - השב"כ אינו מתעסק. זהו ביטוי שאינו מופיע בחלק הראשון ומתייחס רק לדברים בלתי חוקיים בהם השב"כ אינו מתעסק. והמשך: 'שמטרתה לפגוע בביטחון המדינה, בסדרי המשטר הדמוקרטי או במוסדותיו...' ועוד.

מה זה להגן על המדינה מפני פגיעה בסדרי המשטר הדמוקרטי? נניח שיש מפלגה שמציעה (ויש כזאת), שיהיה פה חוק הלכה ולא חוק דמוקרטי. האם צריך לפעול נגדה? צריך לרגל ולבדוק אם הם מטיפים לשלטון הלכה פה? כגון שנשים לא יכולות להעיד בבתי משפט וכדומה, או מפלגה שמציעה לעשות מעשים שלדעתנו, מאוד לא טובים לנו, אבל הם לא פליליים...

הביטוי 'חתרנות', שמופיע אף הוא באותו סעיף לחוק, מטריד אותי מאוד. אינני יודע מהי חתרנות. אנו יודעים מה זה טרור. יש לזה הגדרה כזו או אחרת, ואנו יודעים גם מהי חבלה. גם את המונח ריגול אנו מכירים, אך מהי חתרנות? אם מישהו מעוניין לשנות את שיטת המשטר שלנו, נניח לשנות למשטר נשיאותי, או אם הוא רוצה שתהיה כאן מדינה אחרת באופייה... אם הוא לא עושה דברים בלתי חוקיים, האם זה עניין לשירות לעסוק בו?"

העתק הדברים מתוך: "חוק ומודיעין: דברים שנישאו בסדנה בנושא חוק שירות הביטחון הכללי והמודיעין הסדנה התקיימה במל"ם בפברואר 2017" מצ"ב **כנספח 22**.

51. אף בית המשפט הנכבד דן בקושי הפרשני של חוק השירות במציאות בה יהיו מי שיטענו כלפי ארגוני מחאה, כמו גם גורמי מיעוט המצויים "בתחום האפור", כי יש להפעיל כלפיהם את השב"כ בהתאם לסמכויות הרחבות (מתוך פסק דינו של כב' המשנה לנשיאה (בדימ') רובינשטיין בבג"ץ 5277/13 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שרות הבטחון הכללי (7.2.2017) בפסקה כח'):

"דעת לנבון נקל, כי המינוח 'חתרנות' מטבעו חמקמק, וברי כי פירושו ויישומו משתנה בהתאם לנסיבות המקרה הקונקרטי; כך למשל, שני פרטים שונים יכולים לבצע פעילויות זהות, אולם ביחס לאחד ישנו מידע מודיעיני המצביע על כך שמעשיו, הנובעים ממניעים אידיאולוגיים, יסתיימו בתוצאה מסתברת של עבירה על החוק ופגיעה בבטחון המדינה, ולכן יעלו כדי חתרנות; ואילו מעשיו של האחר לא ייקבעו בכגון זה. מקובלת עלי עיונית על פניה, אם כן, הגדרתו של השירות, ממנה עולה מחד גיסא, כי לא כל פעילות מחאה שאינה בקונצנזוס תעלה כדי חתרנות; ומאידך גיסא, כי אין הכרח כי יהא מדובר בפעילות שאינה חוקית בהכרח אלא די שמדובר יהיה בפעילות שאי-חוקיות היא תוצאתה המסתברת. במישור העיוני הגדרה זו מתקבלת על הדעת. האתגר - אתגר לא פשוט - הוא יישומה בחיי המעשה, תוך פרשנות הוגנת ומאוזנת ולא תוך להיטות-יתר. בפועל, אתגר הבקרה בדרגים בכירים ומשפטיים בשב"כ הוא - כך דומה - עיקר..."

ודוק, קשה להלום את הטענה שכל פעילות מחאה חורגת מסמכויותיו של השב"כ. אין חולק כי סיכול פעילות פוליטית זו או אחרת מטעמים פוליטיים בלבד אינו נמצא במטרות הארגון; אדרבה, ובהטעמה, הדבר מנוגד מפורשות למטרותיו כפי שהן מוגדרות בחוק, וראו לעניין זה סעיף 4(ג) הקובע כי "השירות יפעל באורח ממלכתי; לא תוטל על השירות משימה לשם קידום אינטרסים מפלגתיים-פוליטיים", דברים הצריכים להיות בחינת פשיטא. ואולם, אין עניינם של התחקורים אותם עורך השב"כ - לפי הצהרתו, ואיני סבור שבידינו עילה לפקפק בה - בפעילות פוליטית או מחאה חוקית גרידא, אלא בחשש לפעילות בלתי חוקית העולה כדי חשש לפגיעה בבטחון המדינה, אגב פעילות פוליטית או מחאה חוקית. כמובן, והדבר צריך שיודגש. על החשש להיות סביר ולהתבסס על מידע מתאים. אין צורך להכביר מלים כל כך, כי פעילות בלתי חוקית ואלימה על רקע לאומני חתרני, אף אם היא נעשית במסגרת הפגנות בלבד, עלולה לסכן את בטחון המדינה, ולכך לדעתי צריך שיסכימו הכל.

בהמשך לכך נציין, בזהירות המתבקשת, כי מהודעת המשיבים השתכנענו, שהתחקורים אינם נעשים כדבר של מה בכך, והמקרים שהוצגו בפנינו בהודעה חסויה - מלוא התחקורים שבוצעו בשנה קלנדרית אחת ליעדי חתרנות - מצביעים על כך שהם נעשים מקום שמדובר בחתרנות הקשורה בטבורה למטרות הליבה של השב"כ, ולא בפעילות מחאה שגרתית".

52. האמור לעיל הנו המסד הנורמטיבי לבחינת החלטת ראש הממשלה. המשמעות של ההחלטה והחשש המבוסס כי השיקולים המנחים את ראש הממשלה והממשלה אינם מקצועיים אלא פוליטיים-אישיים מחייבים לבחון בשבע עיניים את ההחלטה, את ההליך שהוביל אליה, ולקבוע כי דינה בטלות.

3ד. החשש מפני שימוש לרעה בסמכויות השב"כ

53. כפי שהוצג לעיל, העותרות סבורות כי ההחלטה על פיטורי ראש השירות נעשתה תוך הסתמכות על טעמים פסולים הנוגעים בעיקרם לחקירות המתנהלות בלשכת ראש הממשלה.

54. פרק זה יוקדש לחששות משמעותיים ומגובים לכך שהשירות ישמש זרוע ביצועית נוספת - בעלת כלי חקירה והסדרים מיוחדים הקבועים בחוק השירות - לצורך דיכוי מחאות לגיטימיות נגד הממשלה. חששות אלה אינם בעלמא אלא מגובים באמירות רבות של חברי הממשלה לרבות ראש הממשלה ושל חברי האופוזיציה.

55. חששות אלה מתחזקים כמובן על רקע המעורבות הפוליטית הפסולה של השר לביטחון הפנים איתמר בן גביר בדיכוי אלים של הפגנות ומתן הנחיות ישירות לדרגי הפיקוד במשטרה תוך חריגה מסמכות. על כך בית המשפט הנכבד דן בהרחבה, בין היתר, בעתירה אותה הגישו שתיים מהעותרות ובעמדת המדינה לעתירה זו (בג"ץ 8987/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל ואח' נ' הכנסת (2.1.2025); ביחס לעמדת היועצת ראו פסקאות 27 עד 45).

56. במציאות החריגה בה ראש הממשלה ושריו תוקפים מידי יום את גורמי אכיפת החוק - למעט המשטרה מאז מינוי המפכ"ל החדש - ואשר מחשבונו הרשמי של ראש ממשלת ישראל יוצאת האשמה על כך שבישראל שולט ה-Deep State (שמאז נמחקה מהחשבון הרשמי ופורסמה מחדש בחשבונו הפרטי, ראו נספח 18 דלעיל) - מדובר על חשש ברור ומיידי לגרעין הקשה של יסודות המשטר הדמוקרטי בישראל.

57. כמו משטרת ישראל, צה"ל ושב"ס אף השב"כ אינו עצמאי בקביעת מינויים פנים-ארגוניים. תלותם של אנשי ונשות הארגון היא בראש הממשלה אשר ממונה על השירות. ואולם בעוד שבעבר מינויים אלה נעשו תוך קיום חובת ההיוועצות, בגדרי מתחם הסבירות וללא שיקולים זרים ברורים וגלויים לעין - המציאות השתנתה כאמור.

58. לפי פרסומים רבים, החלטות בנוגע למינויי בכירים הכפופים למשרד לביטחון לאומי נעשות לפי מידת הנאמנות האישית לשר, כאשר אבן הבוחן היא מידת האלימות המופגנת כלפי מפגינים או אסירים, לפי ההקשר. כפי שנחשף הציבור מאז תחילת המחאות, הדרישה להתערבותו של השב"כ בהפגנות נגד הממשלה והעומד בראשה עוברת כחוט השני דרך הגורמים הבכירים ביותר בממשלה ובקואליציה.

59. הדרישה להתערבותו של השירות נעשית לעיתים בשל פעולות מחאה אשר לגישת גורמי הממשלה מהווים לגישתם: "בגידה במולדת", "חבירה לאש"ף לאיראן לאחרים", או בשל "הסתה והמרדה" כדלקמן:

(א) ראש הממשלה בנימין נתניהו:

"שום דבר לא מפתיע אותי כבר עם ההפגנות האלה, מי שמארגן את המחאה הזאת מצויד בכסף רב, אלו הפגנות ממומנות... מוציאים את דיבתה של ישראל בפני האומות... הפעם אנחנו רואים הפגנות נגד ישראל ע"י אנשים שחוברים לאש"ף לאיראן לאחרים..." (נספח 6 דלעיל).

(ב) כבר בימיה הראשונים של המחאה, יו"ר הוועדה לביטחון לאומי, ח"כ צביקה פוגל, קבע את עמדתו לגבי אמירותיהם של ראשי האופוזיציה: "מבחינתי זאת **בגידה במולדת**".

העתק כתבת אתר YNET מיום 10.1.2023 מצ"ב **כנספח 23**.

(ג) השר בן גביר:

"במשטרה עובדים קשה נגד פורעי קיסריה ועוצרים אותם לא פעם, אבל איפה אתם בשב"כ? לא אכפת לך מהחיים של ראש הממשלה?"

העתק כתבת "עכשיו 14" מיום 1.4.2024 מצ"ב **כנספח 24**.

(ד) מפלגת הליכוד ברשת הטוויטר:

"ההסתה נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו חוצה כל גבול. זריקת פצצת התאורה הערב לביתו, היא חציית עוד קו אדום - היום זו פצצת תאורה, מחר זה ירי חי. ההסתה נגד נתניהו ומשפחתו, חייבת להיפסק. מצפה כי שב"כ והמשטרה יגיעו לחשודים שביצעו את המעשה במהרה".

העתק פרסום מפלגת הליכוד מיום 22.1.2023 מצ"ב **כנספח 25**.

(ה) ח"כ טלי גוטליב ברשת ה-X:

"מישהו מוכן להסביר לי איך שקמה ברסלר עדיין לא במעצר מנהלי??... ההסתה הפרועה והמסוכנת שלה מחייבת חקירת שב"כ".

העתק פרסום ח"כ טלי גוטליב מיום 25.4.2024 מצ"ב **כנספח 26**.

(ו) השר לביטחון פנים איתמר בן גביר ברשת הטוויטר:

"מצפה כי שב"כ והמשטרה יגיעו לחשודים שביצעו את המעשה במהרה".

העתק פרסום השר בן גביר מיום 16.11.2024 מצ"ב **כנספח 27**.

(ז) השר אבי דיכטר בראיון לרדיו שפורסם ברשת הטוויטר:

"אני חושב שהסתה והמרדה כמו שנשמעים היום... מחויב בטיפול גם של השב"כ וגם של משטרת ישראל".

העתק פרסום חה"כ אבי דיכטר מיום 25.6.2024 מצ"ב **כנספח 28**.

(ח) בעיתון הארץ בכתבה מיום 30.05.2024 אף פורסם כי השר יריב לוין האשים את השירות שאינו עושה די כדי לטפל בהסתה הפרועה נגד רוח"מ':

"הפנה אצבע מאשימה לכל ראשי המערכת, וטען שאינם מטפלים כראוי ב"איומים ובהטרדות" של פעילי המחאה, ובראשם כמובן "ההסתה החמורה נגד ראש הממשלה" שנתון, לשיטתו, בסכנת חיים ממשית".

העתק כתבת הארץ מיום 30.5.2024 מצ"ב **כנספח 29**.

60. התבטאויות אלה אשר הובאו כדוגמאות בלבד מציגות באופן ברור את הציפיות מראש השירות החדש - הפעלת אמצעי בילוש ייחודיים וסמכויות מעצר וחקירה אשר שמורות ברגיל לעבירות ביטחוניות. דרישה זו לפעולה עומדת כמובן בסתירה ישירה לעקרון יסוד בשירות כהגדרתו בסעיף 4(ג) בחוק השירות: "השירות יפעל באורח ממלכתי; לא תוטל על השירות משימה לשם קידום אינטרסים מפלגתיים-פוליטיים", כפי שהדברים נוסחו גם במכתבו של ראש השב"כ שהובא לעיל.

61. לכן, קיים חשש ממשי מחדירה של אינטרסים פוליטיים לשירות הביטחון הכללי. היטיבה לבטא חשש זה הנשיאה דאז א' חיות בבג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (1.1.2024) בדבריה שלהלן:

"הנה כי כן, הסרת הפיקוח השיפוטי על סבירות החלטות הממשלה והשרים ביחס לכלל המינויים שבתחום סמכותם, תותיר את הציבור ללא הגנה ממשית במצבים שבהם בכירים בשירות הציבורי ימונו או יפוטרו משיקולים פוליטיים בלבד. כפי שהדגישו העותרים והיועצת בעמדתם, ההשלכות בהקשר זה הן חמורות במיוחד ביחס לגורמים האמונים על אכיפת החוק - כמו היועצת המשפטית לממשלה, פרקליט המדינה ומפכ"ל המשטרה - שבהיעדר ביקורת שיפוטית אפקטיבית, שאלת מינויים והמשך כהונתם הופכת תלויה כל כולה בחסדי הדרג הנבחר, באופן שעלול לערער את עצמאותם. רכיב זה של עצמאות מערכת אכיפת החוק הוא חלק הכרחי במילוי תפקידה לשמירה על שלטון החוק במדינה, והוא אף חיוני להתמודדותה של מדינת ישראל עם אתגרים משפטיים במישור הבינלאומי".

62. משעשתה הממשלה שימוש כאמור מעלה בסמכותה, נדרשת ביתר שאת בחינת סבירות ההחלטה ושקילה מעמיקה של השיקולים העומדים בבסיסה.

63. כבר הבאנו מסעיף 7 לחוק השירות הקובע את תפקידו של השב"כ לסכל "חתרנות". כפי שכבר ציינו לעיל, המונח 'חתרנות' נותר עמום ונתון לפרשנות. עמימות זו מהווה קרקע פורייה למימוש המדיניות המוצגת לעיל. לכך יפה האמור בפרוטוקול מס' 6 משיבת הועדה המשותפת לחקיקת חוק השב"כ מיום 29.1.2002 כדלקמן:

"רן כהן: ...לדעתי דבר אחד בלתי אפשרי והוא לגבי המונח חתרנות. המונח הזה כולל בתוכו, ללא ספק, שני מרכיבים. מרכיב אחד יכול להיחשב למרכיב אלים, כלומר לפעול נגד הרישא של הסעיף- "השירות מופקד על שמירת ביטחון המדינה, מוסדותיה ומשטרה הדמוקרטי מפני...". אם יש חתרנות אלימה שבאה לפגוע באלה, השב"כ, לדעתי, צריך לפעול נגדה. לעומת זאת, חתרנות היא גם מושג מאוד רחב - חתרנות פוליטית, חתרנות מסחרית או אחרת ולכן אני חושב שראוי להוסיף את המילה אלימה. ברגע שבו יש חשש שהחטרנות הזאת היא חתרנות אלימה, השב"כ צריך לפעול.

(...)

י. לפיד: החשש שעניין החתרנות התפרש לצד הפוליטי ולא לצד הביטחוני של המילה קיים ולכן הצעתי חתרנות ביטחונית...

(...)

עו"ד מני מזוז: הטיפול בחתרנות מוגבל רק לחתרנות שמיועדת לפגוע בביטחון המדינה או במשטר הדמוקרטי שלה. לכן אין לנו פה צ'ק פתוח ובכל מקרה לא נראה לי שהכוונה היא להגביל את הסמכות של השב"כ לטפל רק בחתרנות שמיועדת לפגוע בביטחון ולא במשטר הדמוקרטי. זה נראה לי לא נכון כי התפקיד הלא פחות חשוב של השב"כ הוא להגן על המשטר. בעברית אתה לא יכול לומר חתרנות ביטחונית אלא לומר: חתרנות, שמטרתה לפגוע בביטחון המדינה, אבל אז אתה שולל מצב של טיפול בחתרנות שמיועדת לפגוע במשטר הדמוקרטי של המדינה".

העתק פרוטוקול הוועדה המשותפת לחוק השירות מיום 29.1.2002 מצ"ב כנספח 30.

64. מדברים אלה עולה כי נותרה שאלה פרשנית פתוחה לגבי רוחבו של המונח 'חתרנות' המצוי בסעיף החוק. בעניין האגודה לזכויות האזרח שלהלן דן כב' השופט רובינשטיין (בדימוס) בפרשנות המונח חתרנות בהתאם לסעיף החוק, וכן בהשלכות האפשריות של ביצוע פעולה מכוח הוראת חוק זאת שיש בה משום חריגה ממהות תפקידו של שירות הביטחון הכללי. בבג"ץ 5277/13 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שרות הבטחון הכללי (7.2.2017) אף נאמר כדלקמן:

"מקובלת עלי עיונית על פניה, אם כן, הגדרתו של השירות, ממנה עולה מחד גיסא, כי לא כל פעילות מחאה שאינה בקונצנזוס תעלה כדי חתרנות; ומאידך גיסא, כי אין הכרח כי יהא מדובר בפעילות שאינה חוקית בהכרח אלא די שמדובר יהיה בפעילות שאי-חוקיות היא תוצאתה המסתברת. במישור העיוני הגדרה זו מתקבלת על הדעת. האתגר - אתגר לא פשוט - הוא יישומה בחיי המעשה, תוך פרשנות הוגנת ומאוזנת ולא תוך להיטות-יתר. בפועל, אתגר הבקרה בדרגים בכירים ומשפטיים בשב"כ הוא - כך דומה - עיקר. מקרים דוגמת אלה שהובאו בעתירה נמצאים בבסיסם באחריותו של שירות הביטחון הכללי, ברוח ההגדרה.

[...]

אין חולק כי סיכול פעילות פוליטית זו או אחרת מטעמים פוליטיים בלבד אינו נמצא במטרות הארגון; אדרבה, ובהטעמה, הדבר מנוגד מפורשות למטרותיו כפי שהן מוגדרות בחוק, וראו לעניין זה סעיף 4(ג) הקובע כי "השירות יפעל באורח ממלכתי; לא תוטל על השירות משימה לשם קידום אינטרסים מפלגתיים-פוליטיים", דברים הצריכים להיות בחינת פשיטא".

65. הנה כי כן פיטורי ראש השב"כ - וזאת, בהיעדר תשתית עובדתית, בניגוד עניינים מוחלט ועל יסוד טענות לאובדן אמון - מעמידים קרקע פורייה לשימוש פוליטי עתידי בשירות הביטחון הכללי וזאת לשם קידום אינטרסים מפלגתיים ואישיים גרידא, ואף דיכוי חופש הביטוי הפוליטי וכן חופש המחאה וההפגנה בקרב כל שירצו לעשות כן. לא מן הנמנע כי עירובו של השירות בדיכוי הפגנות, כפי שנדרש ממנו חדשות לבקרים, יביא להתפוררות פנימית בתוך שורותיו, לשחיקה משמעותית של כוח האדם בו וכפועל יוצא - לפגיעה חמורה ומיידית בביטחון המדינה. כל אלה צריכים לעמוד לנגד עינינו.

ה. הטיעון המשפטי

66. בטרם נבחן את הפגמים בהחלטה שקיבל ראש הממשלה, יש לעמוד על מאפייניה, שכן אופי ההחלטה, חשיבותה, השפעתה על הציבור - לכל אלה נפקות בנוגע להליך שנדרש היה להעביר בו את ההחלטה בטרם התקבלה.

67. בפנינו החלטה מינהלית שקשה להפריז בחשיבותה. ראש השב"כ הוא אחד משומרי הסף החשובים ביותר במדינת ישראל. השב"כ הוא מי שמופקד, מכוח החוק, על שמירת האינטרסים הממלכתיים ועל המשטר הדמוקרטי בישראל. לדברים אלה חשיבות מוגברת הואיל ומדינת ישראל עודנה מצויה במלחמה שפרצה לאחר אסון השבעה באוקטובר. לא בכדי עיתונים רבים בעולם עסקו (ביום 17.3.2025) בהחלטת ראש הממשלה לפטר את ראש השב"כ. פיטורי ראש שב"כ באופן תקדימי, בשל "חוסר אמון" של ראש הממשלה בו - הם מהלך שיש לו השלכות הן על שב"כ והן על מדינת ישראל, בימי שגרה, וקל וחומר בימי מלחמה. בפיטורי ראש השב"כ מזמן ראש הממשלה גם את המשך לבוא - מינוי האדם האמון על חקירת אנשי שלומו הקרובים ביותר בעבירות חמורות.

68. בהקשר זה כבר נפסק בבג"ץ 4646/08 יואל לביא נ' ראש הממשלה (12.10.2008):

"היקף הביקורת השיפוטית על החלטה מנהלית נגזר לא רק ממעמדו של הגוף העומד לביקורת, אלא גם מסוג וממהות ההחלטה העומדת לבחינה".

על רקע אופי ההחלטה וחשיבותה, הרי שהיקף הביקורת השיפוטית על שיקול הדעת של ראש הממשלה הנו רחב במיוחד. הפעלת שיקול דעת זה על החלטה, ובחינת נסיבותיה, מביאה למסקנה כי מדובר בהחלטה בלתי חוקית שדינה בטלות.

1ה. ההחלטה התקבלה שלא על בסיס תשתית עובדתית מספקת, וללא היוועצות

69. במסגרת החובות שמטיל המשפט המנהלי, על בעל הסמכות לקבל החלטה על בסיס תשתית עובדתית מתאימה, והיקפה של התשתית העובדתית הנדרש, משתנה לפי אופי העניין, חשיבותו, ואף השפעתו על אזרחי המדינה. לעניין זה ראו למשל את הסיקירה בפסק דינו של כב' השופט כשר בבג"ץ 8987/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (2.1.2025) בפסקה 26.

70. כפי שפסק כב' השופט דנציגר בבג"ץ 8976/08 הקרן לרווחה לנפגעי השואה בישראל נ' החברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ (20.8.2009):

"כאשר הרשות המוסמכת מפעילה את סמכותה עליה לעשות זאת באופן מושכל ומקצועי, על בסיס כל העובדות הצריכות לעניין ותוך שקילת כל השיקולים הרלוונטיים על מנת שהחלטתה תהיה סבירה".

וכפועל יוצא, כפי שפסק כב' השופט (כתארו אז) עמית, כאשר:

"רשות מינהלית [ש] מפעילה את שיקול דעתה ללא בירור העובדות הנוגעות לעניין ומחליטה על יסוד תחושה בעלמא, או שדעתה נחושה להגיע לתוצאה מסויימת ללא תלות בעובדות המקרה, אינה מפעילה שיקול דעת כנדרש בחוק. במקרה כזה ניתן לומר על הרשות כי היא פועלת בשרירות".

בג"ץ 36/18 ארגון מגדלי הפירות בישראל נ' שר החקלאות ופיתוח הכפר (27.11.2018).

71. כנגזרת ישירה של החובה להניח תשתית עובדתית הולמת עשויה לקום על מקבל ההחלטה חובת היועצות, וזאת אף כאשר חובה זו לא עוגנה בחוק. כפי שפסק כב' השופט (כתארו אז) פוגלמן בבג"ץ 5303/16 גרמן נ' שר הבריאות (13.11.2018); "בג"ץ גרמן":

"ישנן נסיבות שבהן גם אם לא נקבעה חובת היועצות סטטוטורית, חובה זו יכולה לצמוח מחובותיה הכלליות של הרשות המינהלית ובהן החובה לפעול בסבירות והחובה להניח תשתית עובדתית הולמת להחלטותיה".

72. ועוד לימדה אותנו כב' השופטת ברק-ארז בספרה משפט מינהלי (כרך א', 2010) 308:

"החלטות מינהליות חייבות להתקבל על-פי החוק. כפועל יוצא מכך, רשויות מינהליות חייבות לקבל ייעוץ משפטי. ההתייעצות המשפטית היא שונה מהליך התייעצות רגיל. על-פי רוב, היא אינה נעשית מכוח חובה סטטוטורית ספציפית, אך היא גם אינה וולונטרית ממש, משום שהרשות חייבת לנהוג על-פי החוק וללוות את פעולותיה בייעוץ משפטי ככל שהדבר דרוש בנסיבות העניין. כמו כן, בשונה ממעמדה העצמאי ביחס לגורמים המייעצים, במקרה הרגיל, הרשות חייבת לפעול בהתאם להנחיות יועציה המשפטיים".

73. ההיועצות אינה כלי ריק. ביסוד ההיועצות עומדת תכלית שהפרתה פוגמת באיכות ההחלטה המינהלית. כפי שנפסק בבג"ץ 5303/16 יעל גרמן נ' שר הבריאות (13.11.2018):

"על היועצות להתקיים קודם לקבלת ההחלטה המינהלית, באופן המאפשר הזדמנות לדו שיח ממשי בין הגורם הנועץ לבין הגורם המייעץ, הטומן בחובו פוטנציאל שכנוע הדדי. הדבר נובע מתכליותיה המרכזיות של ההיועצות שעליהן נמנות שיתוף הציבור בהליך המינהלי והעמקת מאפייניו הדמוקרטיים; הבאת מידע רלוונטי, מקצועי או אחר, לפני הגורם המחליט; במקרים המתאימים, מתן הזדמנות לגורמים מעוניינים להשפיע על שיקול דעתו של זה".

74. במקרה דנא, לא ניתן יהיה גם לרפא את הפגם באמצעות היועצות "בדיעבד". כפי שלימדנו כב' השופט מינץ בבג"ץ 5474/23 **חברת דואר ישראל בע"מ נ' שר התקשורת** (7.3.2024), כאשר הרשות המינהלית התבטאה בצורה נחרצת באופן המוכיח כי דעתה "נעולה", וכי אין היא פתוחה לכל דין ודברים אמיתי, הרי שממילא לא ניתן יהיה לשכנע במילוי החובה:

"אין די בהיועצות מן השפה לחוץ כדי 'לצאת ידי חובה', לאחר שגיבשה הרשות המתייעצת בפועל עמדה נחרצת בסוגיה לגביה נדרשת ההתייעצות [...] בהקשר זה, לא תמיד ניתן לברר האם התייעצות נעשתה באופן אמיתי ולא מדומה. לעתים נדרש להסתמך על ראיות נסיבתיות, כגון נסיבות שבהן התבטאה הרשות המינהלית באופן פומבי לפני שלב ההתייעצות באופן המוכיח כי דעתה נעולה".

75. בענייננו, וכאמור, ראש הממשלה בחר ביועצת המשפטית לממשלה. זאת, לאחר שהיועצת המשפטית לממשלה הבהירה ברחל בתך הקטנה את קיומה של חובת היועצות. כאמור, בעניין זה עמדת היועצת המשפטית לממשלה עולה בקנה אחד עם הפסיקה המיוסדת.

76. יתר על כן, בהתאם להודעתו, ראש הממשלה קיבל את ההחלטה בעצמו, שלא על בסיס היועצות עם גורמים נוספים. מהודעת ראש הממשלה ברור כי ההחלטה לפטר את ראש השב"כ התקבלה **עוד לפני** העיגון הפורמלי שלה בהחלטת ממשלה. בכך גם התברר כי אין משמעות להליך כלשהו, שנעשה למראית עין, ושהתקיים לאחר הודעת ראש הממשלה.

77. אשר לתשתית העובדתית העומדת ביסוד ההחלטה, הודעת ראש הממשלה מדברת בעד עצמה. ההחלטה לא התקבלה על סמך תשתית עובדתית אלא על סמך "תחושה" של חוסר אמון. לא הוצג כל נתון לפיו ראש הממשלה ביקש לבחון עם ראש השב"כ את העובדות העומדות לכאורה ביסוד ההחלטה לפטרו.

ההפך הוא הנכון: מההודעה הברורה שפרסם ראש הממשלה עצמו באופן אישי עולה כי "חוסר האמון" נעוץ בטענה בלתי מבוססת לפיה ראש השב"כ מנהל "מסע סחיטה" נגדו, וכי ראש שב"כ "המציא" חקירות נגד אנשי שלומו של ראש הממשלה מטעמים אישיים.

על מנת להביא לפיטוריו של ראש השב"כ בשל טענה חמורה שכזו, הרי שנדרשת תשתית עובדתית כבדת משקל במיוחד, וכזאת לא קיימת במקרה דנא. למעשה אין בדל ראיה לטענה חמורה זו, באופן המלמד כי ההחלטה כולה נשענת על כרעי תרנגולת, ותיאוריות בלתי מבוססות, ולא על תשתית עובדתית ראויה. כאמור, זו גם עמדתו של ראש השב"כ עצמו, כפי שהציג אותה בפני הממשלה.

2. ההחלטה התקבלה על בסיס שיקולים זרים, בחוסר תום לב, ובניגוד עניינים

78. האמור לעיל מקבל משנה תוקף לאור השיקולים שהנחו את ראש הממשלה. כידוע, "הרשות המינהלית רשאית להפעיל את הסמכות המוקנית לה בחוק רק לשם הגשמת המטרות שלשמן הוענקה לה אותה סמכות או על יסוד השיקולים שנגזרים ממטרותיו של חוק זה" (דפנה ברק ארז, **המשפט המינהלי** (כרך ב', 2010) 635).

79. בענייננו, ראש הממשלה רשאי היה להפעיל את הסמכות ליזום את פיטורי ראש השב"כ רק לשם הגשמת המטרות אשר למילוי הוענקה לו הסמכות, היינו: ייזום פיטורי ראש השב"כ יכול להיות מוצדק אך ורק אם נעשה לצורך מימוש תפקידי הארגון בהתאם לחוק.

80. להבדיל, מושכלות יסוד הן, כי שיקולים פוליטיים הם שיקולים זרים ופסולים בהקשר של מינויים ופיטורים לתפקידים בשירות הציבורי (בג"ץ 4566/90 דקל נ' שר האוצר, פ"ד מה(1) 28 (1990)).

81. כך תמיד, וכך במיוחד עת עסקינן בפיטורין של נושא משרה בכירה, ראש רשות אכיפת חוק. כך נקבע בבג"ץ 8134/11 עו"ד ורו"ח משה אשר נ' שר האוצר, ד"ר יובל שטייניץ (29.1.2012) על אודות מינוי מנהל רשות המסים, והדברים יפים מכוח קל וחומר לעניין פיטורי ראש שב"כ:

"שיקול דעתה של הרשות במינוי אדם למשרה ציבורית אינו מוחלט; על הרשות המוסמכת להפעיל את שיקול דעתה מתוך הכרה בכך שהיא פועלת כנאמן של הציבור ותוך שימור אמונו של הציבור בה: כאשר הממשלה מפעילה את שיקול-דעתה לצורך מינוי מועמדים למשרות בכירות בשירות הציבורי, היא פועלת כנאמנה של הציבור. ממעמד זה נובע כי על הממשלה כרשות ממנה לפעול למען מקצועיותו של השירות הציבורי ותפקודו התקין, על-מנת לאפשר למערכת הציבורית לספק לאוכלוסייה את צרכיה באופן מקצועי, הגון ושוויוני. עוד עליה להבטיח כי השירות הציבורי יזכה לאמון הציבור, בלעדיו לא יצליח למלא את משימותיו לאורך זמן".

82. בענייננו אין צורך להרחיק לכת על-מנת להיווכח כי הליך הפיטורין נפתח בשל ונדטה אישית, מתוך רצון למנוע חקירה של עוזריו הקרובים של ראש הממשלה, ובאופן רחב יותר כחלק ממסע עיקש שנועד למלט את ראש הממשלה מכל קשר לאחריות לאסון השבעה באוקטובר. מדובר במסקנה הכרחית בראי התנהלות ראש הממשלה על רצף הזמן, ובפרט ביחס לראש השב"כ.

כאמור לעיל, ראש הממשלה לא פיטר את ראש השב"כ לאחר השבעה באוקטובר, או לאחר חתימה על עסקת החטופים; ראש הממשלה גם לא פיטר את ראש השב"כ בתום המלחמה, שהרי זו טרם הסתיימה. ראש הממשלה יזם את תחילתו של הליך הפיטורין אך ורק לאחר ששב"כ החל בחקירות נגד עוזריו הקרובים ביותר. די לעיין בהודעתו של ראש הממשלה מיום 13.3.2025 עת האשים את ראש השב"כ ב"סחיטה", ובמכתבו מיום 17.3.2025 בו טען כי ראש שב"כ פתח בחקירה נגד אנשי שלומו רק על-מנת למנוע את פיטוריו - והשיקולים האמיתיים שהנחו את ראש הממשלה פשוט עומדים לנגד עינינו, והם מתגלים בלי מאמץ. ראש הממשלה הוא שהעיד בעצמו על מניעיו.

83. ויודגש: אף אם יבקש מאן דהוא להניח הנחה מקלה עבור ראש הממשלה (בניגוד לכל הראיות), כי אין מדובר בשיקולים אישיים פסולים, הרי שראש הממשלה הודה במפורש כי התשתית העומדת ביסוד החלטתו היא "חוסר אמון". הא ותו לא. זאת, הגם שראש השב"כ אינו "משרת אמון" והממלא אותו אינו מחויב בחובת נאמנות לראש הממשלה, אלא למדינת ישראל. "חוסר אמון" אינו יכול להצדיק, כשלעצמו, פיטורין של ראש רשות אכיפת חוק. למעלה מכך, עובדה היא כי אין מדובר ב"חוסר אמון" בשל אירועי השבעה באוקטובר, אלא ב"חוסר אמון" שנובע מן העובדה כי ראש השב"כ פועל למימוש האינטרס הממלכתי, גם כאשר זה פוגם באינטרס האישי של ראש הממשלה.

84. מקרה דומה - חמור הרבה פחות - נבחן במסגרת בג"ץ 651/86 סגן-גונדר שמעון מלכה נ' שר המשטרה, פ"ד מ(4) 645 (1986). באותו מקרה ביקש נציב שירות בתי הסוהר לפטר את העוזרים לאחר שאלה התריעו על פעולות חריגות של הנציב במילוי תפקידו. הנציב טען כי נסיבות אלה מייצרות "חוסר אמון" שלא מאפשר לו להמשיך לעבוד עם עוזריו. בית המשפט הנכבד ביטל את החלטת נציב שב"ס בקובעו את הקביעות החשובות הבאות:

"ודאי כי יחסים בין מפקד או מנהל בכיר לבין הסרים למרותו ומצויים בסביבתו הקרובה חייבים להיות מושתתים על אמון. אך יחסי אמון אינם מלת קסם, ויש לבחון כיצד אמון זה נפגע. וכאן אין ספק, כי הנציב איבד אמונו בעותרים, משום שלא השלימו עם מעשיו ועוד העזו להתלונן עליו וביקשו להגיע עד השר... זמן רב לפני שאיבד הנציב את אמונו בעותרים עקב תלונותיהם, איבדו האחרונים את האמון בתפקודו של הנציב... בנסיבות רגילות, שיבוצו של העובד לתפקיד מסוים נתון לשיקול דעתו של המעביד או של הממונה בהתאם לצרכים להתאמה ולשיקולים כיוצא באלה... השאלה העיקרית שעלינו לבחון היא, אם בהעברת העותרים מתפקידיהם פעלו המשיבים בתום-לב, בהגינות ובסבירות... משום כך יבחן בית המשפט, אם השיקול שהדריך את הרשות או הנימוק אשר ניתן על-ידיה עומדים בביקורת, או שמא תחת המסווה של שיקול לגיטימי עומדים גורמים אחרים, שיסודם בשרירות או בשיקול פסול... מבחינתו של הנציב אנו לא התקשינו למצוא, כי העברת העותרים מתפקידיהם הייתה נעוצה בכך, שהם טרחו להביא לפני רשויות המשטרה תלונות על מעשי חריגה קשים של הנציב. זו, למעשה, הייתה הסיבה היחידה לסילוק העותרים מקרבתו. הטענה של אובדן אמון בעותרים והצורך לדאוג ליחסי עבודה תקינים כדי למנוע פגיעה בתפקוד היא טענה סובייקטיבית, ובנסיבות שתיארנו בהרחבה גם לא לגיטימית. גם מי שמבקש להשתמש בנימוקים שניתנו כנימוקים לגיטימיים, מתוך דאגה כביכול לקיום תפקוד תקין ויעיל, לא יוכל להתעלם מכך, כי המטרה העיקרית (הדומיננטית), למענה עשה הנציב שימוש בסמכותו, הייתה השתקת העותרים ומניעת הבאת מעשיו החריגים לידיעת הרשויות המתאימות... משמצאנו, כי העברת העותרים מהתפקיד נעשתה תוך הפעלת הסמכות של הנציב שלא כדין, וכי אישורו של השר ניתן בלי לבחון ולבדוק את כל הגורמים הרלוואנטיים שהנסיבות חייבו לבחון, מחייבים הצדק, הסדר הציבורי וההגינות הציבורית, כי הם יוחזרו לתפקידיהם".

מה שנכון לעוזרים בשירות בתי הסוהר נכון מכוח קל וחומר לראש השב"כ.

85. ואף אם ייטען כי ראש הממשלה לא שקל שיקול זר בפועל - הנחה המתעלמת מכל העובדות, ומסתפקת בהצהרות חלולות - הרי שעוצמת ניגוד העניינים שבו הוא שרוי ממילא פוסלת אותו מלקבל החלטה ליזום הליך פיטורין נגד האדם שחוקר את עוזריו הקרובים ביותר, אף אם ניגוד העניינים לא התממש בפועל. גם אלה מושכלות יסוד שאין צורך להאריך בהן. נזכיר את שפסק בית המשפט עוד בבג"ץ 531/79 סיעת הליכוד בעיריית פתח תקווה נ' מועצת עיריית פתח תקווה, לד(2) 566 (1980):

"כלל יסוד הוא בשיטתנו המשפטית כי אסור לו לעובד הציבור להימצא במצב בו קיימת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים (conflict of interest). לכלל זה מקורות מספר, אשר החשובים שבהם הם כללי הצדק הטבעי מזה וכללי האמון מזה. [...] הדין מכיר בכך, כי במקרים מסוימים נתון אדם במצב של אמון (loyalty) כלפי רעהו ... נראה לי כי המשותף למצבים אלה הוא כי בידי של אדם הופקד אינטרס של אחר, אשר על הפעלתו הוא אמון [...] קיים החשש כי כוח ללא פיקוח וריסון יביא לידי שימוש לרעה באותו כוח. מטרתם של כללי האמון היא, בין השאר, ליצור פיקוח ולהטיל ריסון על בעל הכוח בהפעלתו של הכוח. עובד הציבור, הממלא תפקיד ציבורי, נופל למסגרתו של מבחן זה. בידי עובד הציבור הופקד כוח, וניתנה לו סמכות. השימוש בכוח זה והפעלתו של סמכות זו לא באים לשרת את ענייניו של עובד הציבור, אלא את האינטרסים שהכוח והסמכות באו להגשימם. ... על כן חייב עובד הציבור לפעול, בהגשמת הכוח ובהפעלת הסמכות, מתוך אמון ונאמנות ... עליו לפעול כאשר לנגד עיניו עומד האינטרס עליו הוא מופקד ואינטרס זה בלבד. מכוחו של כלל זה נגזר העיקרון כי עובד ציבור אסור לו להעמיד עצמו במצב בו קיימת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים בין האינטרס עליו הוא מופקד לבין אינטרס אחר כלשהו - רכושי או אישי שלו עצמו או אינטרס אחר שעליו הוא מופקד. אפשרות ממשית של ניגוד עניינים אינה עולה בקנה אחד עם חובת האמון, שכן חובה זו גורסת הינתקות מכל אינטרס נוגד".

86. בהקשר זה חוסר תקינות ההליך מדבר בעד עצמו, ובעד חוסר תום לב קיצוני של ממשלת ישראל. לא זו בלבד שנוהל הליך בהול על בסיס מידע חסר, לאחר שהתברר לממשלה כי היא עצמה קבעה כי פיטורי ראש שב"כ מחייבים בדיקה מקדימה על ידי הוועדה למינוי בכירים - אזי תוך כדי תנועה, ולאחר שכבר הוחלט לפטר את ראש שב"כ, הוחלט גם "להתגבר" על החלטה זו, ללא הנמקה.

87. ביטול החלטת הממשלה לאחר שניזום הליך הפיטורין אינו יכול לעמוד. מדובר בשיבוש הליכי חמור, שהופך את כללי המשפט המינהלי לחוכא ואיטלולא.

כאשר הרשות המינהלית פועלת באופן אגרסיבי כל כך, למנוע אפשרות שגורם כלשהו יבחן את תקינות ההחלטה שלה - הרי שברור שחברי הממשלה יודעים גם יודעים שהחלטה לפטר את ראש השב"כ אינה מבוססת אלא על גחמה של ראש ממשלה שמבקש לעשות שימוש אישי ופוליטי בשב"כ.

ראיה ניצחת לכך תימצא בעובדה ששרי הממשלה לא שינו, כמלוא הנימה, מעמדתם גם לאחר קבלת מכתבו של ראש השב"כ, וגם למקרא הטענות הקשות ביותר שהועלו במסגרתו.

88. גם מטעם זה יש להורות על בטלות החלטת ראש הממשלה.

1. סיכום

89. כל אחד ואחד מהפגמים היסודיים ברקע קבלת ההחלטה, ובהחלטה עצמה, כל שכן בהצטרבותם יחדיו, מחייבים את המסקנה כי יש להורות על בטלותה.

90. על-כן מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמפורט ברישא לעתירה.

91. העתירה נתמכת בתצהירו של חבר הכנסת רם בן ברק.

ערן מרינברג, עו"ד
סיעת המחנה הממלכתי

עודד גזית, עו"ד
אלירם בקל, עו"ד
סיעת יש עתיד

עמרי שגב, עו"ד
סיעת העבודה

איתן הברמן, עו"ד
סיעת ישראל ביתנו